

"РАФИНЕРИЈА УЉА МОДРИЧА" А.Д. МОДРИЧА

**Консолидовани финансијски извјештаји
за годину која се завршава
31. децембра 2014. године и
Извјештај независног ревизора**

"РАФИНЕРИЈА УЉА МОДРИЧА" А.Д. МОДРИЧА

САДРЖАЈ

Страна

Извјештај независног ревизора	1 - 2
Консолидовани финансијски извјештаји:	
Консолидовани биланс успјеха	3
Консолидовани биланс стања	4
Консолидовани извјештај о промјенама у капиталу	5
Консолидовани биланс токова готовине	6
Напомене уз консолидоване финансијске извјештаје	7 - 40

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Акционарима и руководству друштва "Рафинерија уља Модрича" а.д., Модрича

Извршили смо ревизију консолидованих финансијских извјештаја (страна 3 до 40) друштва "Рафинерија уља" а.д., Модрича (у даљем тексту: "Друштво") и зависног друштва "Оптима - Модрича" д.о.о., Београд (заједно у даљем тексту: "Група"), који обухватају консолидовани биланс стања на дан 31. децембра 2014. године, и одговарајући консолидовани биланс успеха, консолидовани извјештај о промјенама на капиталу и консолидовани извјештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и друге напомене уз консолидоване финансијске извјештаје

Одговорност руководства за консолидоване финансијске извјештаје

Руководство је одговорно за састављање и фер презентацију ових консолидованих финансијских извјештаја у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске, као и за интерне контроле које руководство сматра неопходним за састављање финансијских извјештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним консолидованим финансијским извјештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије и Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да консолидовани финансијски извјештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима у консолидованим финансијским извјештајима. Избор поступака зависи од ревизорског просуђивања, укључујући процјену ризика материјално значајних грешака садржаних у консолидованим финансијским извјештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процјене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и фер презентацију консолидованих финансијских извјештаја у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија такође укључује оцјену примјењених рачуноводствених политика и вредновање значајнијих процјена које је извршило руководство, као и оцјену опште презентације консолидованих финансијских извјештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да објезбеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења са резервом.

Основе за мишљење са резервом

Друштво није извршило детаљну анализу обезвјеђења вриједности своје сталне имовине, како се то захтјева по Међународном рачуноводственом стандарду (IAS) 36 "Умањење вриједности имовине". На основу презентоване документације, нисмо били у могућности да се увјеримо у надокнадиву вриједност сталне имовине исказане у консолидованом билансу стања Групе на дан 31. децембра 2014. године. Поред наведеног, као што је објелодањено у напомени 3.10. уз консолидоване финансијске извјештаје, почевши од 1. јануара 2012. године Друштво је извршило промјену метода обрачуна амортизације дијела производних постројења и опреме, и то на начин да је Друштво прешло са пропорционалног (линеарног) на функционалан метод обрачуна амортизације у складу са процијењеном искоришћеношћу капацитета производних постројења и опреме, а узимајући у обзир пројектоване капацитете наведених постројења и опреме. На основу презентоване документације, као и чињенице да Друштво није извршило детаљну анализу обезвјеђења вриједности своје сталне имовине на дан 31. децембра 2014. године, нисмо се могли увјерити у адекватност наведеног рачуноводственог третмана у обрачуна амортизације Групе за пословну 2014. годину.

(наставља се)

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Акционарима и руководству друштва "Рафинерија уља Модрича" а.д., Модрича (наставак)

Мишљење са резервом

По нашем мишљењу, изузев за ефекте по основу питања наведеног у Основама за мишљење са резервом, консолидовани финансијски извјештаји приказују истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, финансијски положај друштва "Рафинерија уља" а.д., Модрича и зависног друштва, на дан 31. децембра 2014. године, као и резултате његовог пословања и токове готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске.

Скретање пажње

Скрећемо пажњу на следећа питања:

- а) Као што је објелодањено у напмени 2.7 уз консолидоване финансијске извјештаје, Група остварује узаостопне пословне губитке, док за годину која се завршава 31. децембра 2014. године нето губитак износи 3,855,980 BAM, а на наведени дан акумулирани губитак Групе од 55,443,540 BAM представља значајну одбитну ставку капитала. Такође, пословни приходи Групе су у пословној 2014. години смањени у односу на претходни период за 31%, а нето готовина смањена на дан 31. децембра 2014. године за 12,935 BAM у односу на исти дан претходне године. Способност Групе да настави пословање у складу са начелом сталности пословања зависи од континуиране финансијске подршке матичног друштва. Као што је објелодањено у напмени 2.7, матично друштво (ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација) се обавезало да пружи финансијску подршку Друштву за период од 12 мјесеци од датума приложених консолидованих финансијских извјештаја.
- б) Као што је објелодањено у напмени 26 уз консолидоване финансијске извјештаје, у складу са одредбама уговора о кредиту са пословном банком, Друштво је у обавези да, као гаранцију за уредно враћање кредита, одржава ниво залиха сировина, материјала, готових и полупроизвода у вриједности од 23,403,171 BAM. Вриједност залиха сировина, материјала, готових и полупроизвода Друштва на дан 31. децембра 2014. године је износила 1,625,071 BAM, и мања је од вриједности предвиђене уговором о кредиту за износ од 21,778,100 BAM. Руководство Друштва и Групе сматра да наведена неусклађеност са одредбама уговора о кредитима неће проузроковати никакве негативне последице по Друштво и Групу.
- в) Као што је објелодањено у напмени 1 уз консолидоване финансијске извјештаје, дана 1. јула 2014. године Друштво је потписало уговор о услужној преради са повезаним лицем Оптима Група д.о.о., Бања Лука (" Оптима група"), у којем је дефинисано пружање услуга производње базних уља, моторних уља, мазира и осталих производа од стране Друштва, а за потребе Оптима Групе. У складу са наведеним уговором, Оптима Група се обавезала да испоручује Друштву све неопходне сировине за одржавање производног процеса у Друштву и истовремено постала власник цјелокупних ново произведених готових и полуготових производа из асортимана Друштва. Након ове значајне промјене пословног процеса, основна дјелатност Друштва је постала услужна прерада у име и за рачун Оптима Групе. Уговор је потписан са роком важења од једне године, односно до 1. јула 2015. године, уз могућност продужења. Након потписивања наведеног уговора, Оптима Група је власник потпуног производног процеса у Друштву, уз пренешено право коришћења заштићеног имена и жига робне марке производа "Рафинерија уља" а.д., Модрича.

Наше мишљење није модификовано у вези са наведеним питањима.

Бања Лука, 16. мај 2015. године

Овлашћени ревизор
Жарко Мионић

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС УСПЈЕХА

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године
(У ВАМ)

	Напомене	Година која се завршава 31. децембра 2014.	Година која се завршава 31. децембра 2013.
Пословни приходи			
Приходи од продаје роба и учинака	5	53,066,560	67,682,810
Смањење вриједности залиха учинака		(7,405,007)	(1,070,620)
Остали пословни приходи	6	707,908	1,026,063
		<u>46,369,461</u>	<u>67,638,253</u>
Пословни расходи			
Набавна вриједност продате робе		(1,641,869)	(6,915,755)
Трошкови материјала, горива и енергије	7	(22,362,462)	(40,352,463)
Трошкови бруто зарада, бруто накнада зарада и остали лични расходи	8	(12,636,536)	(13,680,370)
Трошкови производних услуга	9	(2,493,894)	(2,839,278)
Трошкови амортизације	14,15	(7,532,022)	(8,192,749)
Трошкови резервисања		-	(56,312)
Нематеријални трошкови	10	(787,204)	(1,047,876)
Трошкови пореза и доприноса		(394,328)	(237,654)
		<u>(47,848,315)</u>	<u>(73,322,457)</u>
Пословни губитак		<u>(1,478,854)</u>	<u>(5,684,204)</u>
Финансијски приходи/(расходи)			
Финансијски приходи	11	402,239	901,094
Финансијски расходи	11	(334,778)	(438,971)
		<u>67,461</u>	<u>462,123</u>
Губитак редовне активности		<u>(1,411,393)</u>	<u>(5,222,081)</u>
Остали приходи	12	1,340,894	2,039,787
Остали расходи	13	(3,784,379)	(2,655,805)
		<u>(2,443,485)</u>	<u>(616,018)</u>
Приходи/расходи од усклађивања вриједности имовине			
Приходи од усклађивања вредности имовине		11,002	39,324
Расходи од усклађивања вредности имовине		(61,807)	(605,757)
		<u>(50,805)</u>	<u>(566,433)</u>
Губитак прије опорезивања		<u>(3,905,683)</u>	<u>(6,404,532)</u>
Текући и одложени порез на добит	30	49,703	447,906
Нето губитак периода		<u>(3,855,980)</u>	<u>(5,956,626)</u>
Зарада по акцији:			
- Основна и разријеђена зарада по акцији	33	(0.0189)	(0.0293)

Напомене на наредним странама чине саставни дио
ових консолидованих финансијских извјештаја.

Консолидовани финансијски извјештаји Групе су усвојени од стране руководства Рафинерије уља Модрича а.д., Модрича дана 30. априла 2015. године.

Потписано у име Групе:

Јевгениј Кончев,
Генерални директор

М.П.

Јури Корјагин
Финансијски директор

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС СТАЊА
На дан 31. децембра 2014. године
(У ВАМ)

	Напомене	31. децембар 2014.	31. децембар 2013.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	14	1,648,987	1,903,026
Некретнине, постројења и опрема	15	176,925,781	173,375,793
Дугорочни финансијски пласмани	16	77,792	151,559
Одложена пореска средства	30	2,136,725	1,612,398
		<u>180,789,285</u>	<u>177,042,776</u>
Обртна имовина			
Залихе	17	7,474,975	24,024,700
Аванси за залихе и услуге	18	63,971	520,637
Потраживања од купаца	19	14,132,025	10,447,206
Друга краткорочна потраживања	20	1,476,689	454,089
Краткорочни финансијски пласмани		16,339	32,875
Готовински еквиваленти и готовина	22	240,853	268,123
Порез на додату вриједност		8,217	407,030
Активна временска разграничења	23	89,297	369,292
Одложена пореска средства која доспијевају до годину дана	30	1,071	78,786
		<u>23,503,437</u>	<u>36,602,738</u>
Укупна актива		<u>204,292,722</u>	<u>213,645,514</u>
ПАСИВА			
Капитал			
Акцијски капитал	24	203,487,123	203,487,123
Законске резерве		79,221	79,221
Статутарне резерве		94,568	94,568
Ревалоризационе резерве		41,675,955	41,675,955
Транслационе резерве		228,555	136,160
Акумулирани губитак		(55,443,540)	(51,587,560)
		<u>190,121,882</u>	<u>193,885,467</u>
Дугорочна резервисања	25	<u>738,272</u>	<u>766,549</u>
Дугорочне обавезе	26	<u>3,585,239</u>	<u>3,408,631</u>
Одложене пореске обавезе	30	<u>2,128,950</u>	<u>1,727,373</u>
Краткорочне обавезе			
Текућа доспјећа дугорочних обавеза	26	3,760,824	2,312,440
Примљени аванси		68,271	248,140
Добављачи	27	2,815,212	8,841,816
Остале краткорочне обавезе	28	1,074,029	1,241,234
Порез на додату вриједност		-	261
Пасивна временска разграничења	29	43	1,213,603
		<u>7,718,379</u>	<u>13,857,494</u>
Укупна пасива		<u>204,292,722</u>	<u>213,645,514</u>

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових консолидованих финансијских извјештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ
За годину која се завршава 31. децембра 2014. године
(У ВАМ)

	Акцијски капитал	Законске резерве	Статутарне резерве	Ревалори- зационе резерве	Трансла- ционе резерве	Акумулира- ни губитак	Укупно
Стање, 1. јануар 2013. године	203,487,123	79,221	94,568	41,843,778	(100,144)	(45,565,139)	199,839,407
Укидање ревалоризационих резерви искњижених средстава	-	-	-	(167,823)	-	167,823	-
Ефекат консолидације	-	-	-	-	236,304	(236,304)	-
Остало	-	-	-	-	-	2,686	2,686
Нето губитак текуће године	-	-	-	-	-	(5,956,626)	(5,956,626)
Стање, 31. децембар 2013. године	<u>203,487,123</u>	<u>79,221</u>	<u>94,568</u>	<u>41,675,955</u>	<u>136,160</u>	<u>(51,587,560)</u>	<u>193,885,467</u>
Стање, 1. јануар 2014. године	203,487,123	79,221	94,568	41,675,955	136,160	(51,587,560)	193,885,467
Ефекат консолидације	-	-	-	-	92,395	-	92,395
Нето губитак текуће године	-	-	-	-	-	(3,855,980)	(3,855,980)
Стање, 31. децембар 2014. године	<u>203,487,123</u>	<u>79,221</u>	<u>94,568</u>	<u>41,675,955</u>	<u>228,555</u>	<u>(55,443,540)</u>	<u>190,121,882</u>

Напомене на наредним странама чине саставни дио
ових консолидованих финансијских извјештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2014. године
(У ВАМ)

	Година која се завршава 31. децембра 2014.	Година која се завршава 31. децембра 2013.
Токови готовине из пословних активности		
Приливи од продаје и примљени аванси	60,970,501	56,282,659
Остали приливи из редовног пословања	1,163,611	2,777,670
Одливи за набавке материјала, горива, енергије, друге трошкове и дате авансе	(34,317,505)	(32,800,025)
Одливи по основу бруто зарада и накнада зарада	(12,770,452)	(13,358,037)
Одливи по основу камата	(475,263)	(451,318)
Одливи по основу пореза на добит	-	(23,276)
Одливи по основу осталих дажбина	(4,232,346)	(4,558,855)
<i>Нето прилив готовине из пословних активности</i>	<u>10,338,546</u>	<u>7,868,818</u>
Токови готовине из активности пласирања и инвестирања		
Набавке некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања	(11,716,998)	(6,224,203)
Приливи од продаје постројења, некретнина и опреме	44,155	-
Приливи од камата	3,915	424
Приливи по основу финансијских пласмана	19,672	15,091
<i>Нето одлив готовине из активности пласирања и инвестирања</i>	<u>(11,649,256)</u>	<u>(6,208,688)</u>
Токови готовине из активности финансирања		
Приливи по основу дугорочних финансијских обавеза	3,911,660	-
Приливи по основу осталих дугорочних и краткорочних обавеза	57,193	-
Одливи по основу дугорочних финансијских обавеза	(2,299,264)	(2,866,126)
Одливи по основу краткорочних финансијских обавеза	(370,244)	-
Одливи по основу исплаћених дивиденди	(1,570)	(3,564)
<i>Нето прилив/(одлив) готовине из активности финансирања</i>	<u>1,297,775</u>	<u>(2,869,690)</u>
Нето смањење готовине и еквивалената готовине	<u>(12,935)</u>	<u>(1,209,560)</u>
Готовина и еквиваленти готовине на почетку године	268,123	1,478,707
Нето курсне разлике по основу прерачуна готовине	(14,335)	(1,024)
Готовина и еквиваленти готовине на крају године	<u><u>240,853</u></u>	<u><u>268,123</u></u>

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових консолидованих финансијских извјештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ

Акционарско друштво за производњу, прераду и промет деривата нафте "Рафинерија уља Модрича", Модрича (у даљем тексту: "Друштво") је основано 1954. године. Од 1989. године Друштво је пословало као радна организација "Енергоинвест, РО Рафинерија уља Модрича", да би од 1991. године своје пословање обављало као друштвено предузеће у оквиру сложеног предузећа "Енергоинвест", Сарајево. Процесом интерног акционарства, Друштво се региструје као акционарско друштво, а од 1995. године прелази у државно власништво и послује под називом МДП "Енергоинвест", Српско Сарајево. Од 13. марта 1998. године Друштво послује као Зависно државно предузеће у оквиру Матичног државног предузећа "Нафтна индустрија Републике Српске".

Дана 2. фебруара 2007. године Влада Републике Српске је потписала Уговор о куповини и продаји акција Друштва (153,940,994 акције или 75.65% укупног акцијског капитала Друштва) са друштвом ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација. Поред Друштва, Уговором о куповини и продаји акција су продате и акције предузећа Рафинерија нафте а.д., Брод и Петрол а.д., Бања Лука. Након добијања одобрења свих надлежних институција Републике Српске и Босне и Херцеговине, дана 29. фебруара 2008. године извршена је и регистрација промјене власничке структуре Друштва у Основном суду у Добоју (Рјешење број 1-4627-00), а на основу књиге акционара на дан 18. септембра 2007. године.

Основна дјелатност Друштва је производња мазивних уља, масти и течности за моторна возила, као и услужна прерада базних уља и парафина за потребе повезаног лица Оптима Група д.о.о., Бања Лука (у даљем тексту: " Оптима група").

Дана 1. јула 2014. године Друштво је потписало уговор о услужној преради са повезаним лицем Оптима Група, у којем је дефинисано пружање услуга производње базних уља, моторних уља, мазира и осталих производа од стране Друштва, а за потребе Оптима Групе. У складу са наведеним уговором, Оптима Група се обавезала да испоручује Друштву све неопходне сировине за одржавање производног процеса у Друштву и истовремено постала власник цјелокупних новопроизведених готових и полуготових производа из асортимана Друштва. Након ове значајне промјене пословног процеса, основна дјелатност Друштва је постала услужна прерада у име и за рачун Оптима Групе. Уговор је потписан са роком важења од једне године, односно до 1. јула 2015. године, уз могућност продужења. Након потписивања наведеног уговора, Оптима Група је власник потпуног производног процеса у Друштву, уз пренешено право коришћења заштићеног имена и жига робне марке производа "Рафинерија уља" а.д., Модрича.

На дан 31. децембра 2014. године Друштво има у потпуном власништву консолидовано зависно друштво " Оптима – Модрича" д.о.о., Београд, Република Србија (заједно у даљем тексту: "Група").

Сједиште Друштва је у Улици Војводе Степе Степановића 49, у Модричи, Република Српска (Босна и Херцеговина). Група је запошљавала 508 радника на дан 31. децембра 2014. године (31. децембар 2013. године: 573 радника).

Од 1. јануара 2011. године у саставу Друштва послује угоститељски објекат „Мотел Мајна“ на адреси Книнска улица бб, Модрича, а од 2. априла 2011. године и малопродајни објекат „Кућа уља“ у Улици Гаврила Принципа бб, Модрича.

Поред наведеног зависног друштва, по основу власништва друштва ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација, повезана друштва на дан 31. децембра 2014. године су:

1. ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација;
2. ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација;
3. ООО "Зарубежнефтьстроймонтаж" Москва, Руска Федерација;
4. Оптима Група д.о.о., Бања Лука;
5. Рафинерија нафте а.д., Брод;
6. Нестро Петрол а.д., Бања Лука,
7. ЗНСМ – БЛК д.о.о., Брод, и
8. Нестро Сава д.о.о., Загреб, Република Хрватска.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Изјава о усаглашености

Приложени финансијски извјештаји представљају годишње консолидоване финансијске извјештаје Групе, и састављени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске.

2.2. Основе за консолидацију

Приложени консолидовани финансијски извјештаји Групе обухватају финансијске извјештаје друштва "Рафинерија уља Модрича" а.д., Модрича и консолидованог зависног предузећа - "Оптима - Модрича" д.о.о., Београд, Република Србија (у даљем тексту: "Оптима - Модрича" или Зависно предузеће), које је у потпуном власништву Друштва (100%).

Сви материјално значајни износи трансакција које су настале из међусобних пословних односа између матичног и зависног друштва су елиминисани приликом консолидације.

2.3. Основе вредновања и састављања консолидованих финансијских извјештаја

Консолидовани финансијски извјештаји Групе су припремљени по начелу набавне вриједности (историјског трошка), изузев некретнина, постројења, опреме и одређених финансијских инструмената који су вредновани по фер вриједности, што је и детаљније објашњено у рачуноводственим политикама у наставку.

Историјски трошак је генерално заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге.

Фер вриједност је цијена коју би примили од продаје имовине или платили за пренос обавеза у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на дан вредновања, без обзира да ли је та цијена директно провјерљива или процијењена коришћењем других техника вредновања. Приликом процјењивања фер вриједности имовине или обавеза, Група узима у обзир оне карактеристике имовине или обавеза које би узели обзир и други учесници на тржишту приликом одређивања цијене имовине или обавеза на датум вредновања.

Консолидовани финансијски извјештаји Групе су приказани у формату прописаном Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 79/09), Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 84/09 и 120/11), као и Правилником о садржини и форми образаца извјештаја о промјенама на капиталу ("Службени гласник РС", број 84/09).

Група је приликом састављања биланса токова готовине за пословну 2014. годину користила директни метод извјештавања о токовима готовине уз истовремено искључење неновчаних трансакција спроведених у виду компензација са својим комитентима у укупном износу од 16,227,496 BAM (2013. година 23,399,868 BAM).

Група је у састављању ових консолидованих финансијских извјештаја примјењивала рачуноводствене политике образложене у напомени 3 уз консолидоване финансијске извјештаје, које су засноване на рачуноводственим и пореским прописима Републике Српске.

2.4. Функционална валута и валута извјештавања

Износи у консолидованим финансијским извјештајима су изражени у BAM (Конвертибилна Марка). Конвертибилна марка представља званичну извјештајну валуту у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

2.5. Утицај и примјена нових и ревидираних Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS")

(а) *Прописи, стандарди и тумачења на снази у текућем периоду у Републици Српској*

Приложени финансијски извјештаји састављени су уз примјену Међународних рачуноводствених стандарда (IAS), односно Међународних стандарда финансијског извјештавања (IFRS), који су били у примјени на дан 1. јануара 2009. године и на њима заснованим прописима о рачуноводству Републике Српске.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.5. Утицај и примјена нових и ревидираних Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS"), (наставак)

(а) Прописи, стандарди и тумачења на снази у текућем периоду у Републици Српској (наставак)

Наиме, на основу одредби важећег Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник РС", број 36/09 и 52/11), сва правна лица са сједиштем у Републици Српској су у обавези да у потпуности примјењују IAS, односно IFRS, као и Међународне стандарде ревизије (ISA), Кодекс етике за професионалне рачуновође, као и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Одбор за међународне рачуноводствене стандарде (IASB) и сва пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа (IFAC), на финансијске извјештаје за периоде који почињу 1. јануара 2010. године или касније.

Поред наведеног, дана 15. јула 2010. године Управни одбор Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске ("Савез РР РС") је донио "Одлуку о почетку обавезне примјене издања МРС/МСФИ (објављених до 1. јануара 2009. године)", а на основу "Одлуке о овлашћењима за превод и објављивање" надлежне Комисије за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине од 10. марта 2006. године (Службени гласник БиХ, број 81/06), којом се таква овлашћења дају Савезу РР РС. Наведено издање IAS/IFRS је одобрено од стране Фондације одбора за Међународне рачуноводствене стандарде као званични превод на српски језик за Босну и Херцеговину (Републику Српску), Србију и Црну Гору. Према наведеној Одлуци IAS/IFRS објављени до 1. јануара 2009. године обавезно се примјењују на финансијске извјештаје сачињене и презентоване у Републици Српској за обрачунске периоде који почињу 1. јануара 2010. године или касније.

Међутим, промјене у важећим стандардима и тумачењима, као и новоусвојени стандарди и тумачења, издати након 1. јануара 2009. године, нису објављени и званично усвојени у Републици Српској и, сагласно томе, нису примјењени у састављању приложених финансијских извјештаја. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увијек нису званично преведени и усвојени, као и објављени стандарди и тумачења који још увијек нису у примјени, објелодањени су у напоменама у наставку - 2.5 (б) и 2.5 (в).

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Српске од IFRS и IAS могу имати на реалност и објективност финансијских извјештаја Групе, приложени консолидовани финансијски извјештаји се не могу сматрати финансијским извјештајима састављеним у потпуној сагласности са IFRS и IAS.

Руководство Друштва и Групе анализира промјене у важећим стандардима и тумачењима, као и новоусвојене стандарде и тумачења издате након 1. јануара 2009. године, и након установљавања стандарда и тумачења који су релевантни за Групу, има намјеру да исте примјени у састављању финансијских извјештаја након што они буду званично преведени и објављени у Републици Српској.

(б) Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увијек нису званично преведени и усвојени у Републици Српској

На дан објављивања ових консолидованих финансијских извјештаја, доле наведени стандарди и измјене стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а сљедећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извјештавања, али нису званично усвојена у Републици Српској за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2014. године:

- IFRS 1 (ревидирани) "Прва примјена IFRS" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
- Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" – Висока хиперинфлација (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2011. године),
- Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" – Укидање фиксних датума за оне који први пут примјењују IFRS (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2011. године),
- Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" - Додатни изузеци за оне који први пут усвајају IFRS (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2010. године),

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.5. Утицај и примјена нових и ревидираних Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS") (наставак)

(б) *Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увијек нису званично преведени и усвојени у Републици Српској (наставак)*

- Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" - Ограничени изузеци за упоредна објелодањивања у складу са IFRS 7 за оне који први пут усвајају IFRS (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2010. године),
- Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" - Државни кредити (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- Измјене IFRS 2 "Исплате по основу акција" – Трансакције групних исплата у новцу по основу акција (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2010. године),
- IFRS 3 (ревидирани) "Пословне комбинације" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
- Измјене IFRS 7 "Финансијски инструменти: Објелодањивања" – Трансфер финансијске имовине (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2011. године),
- Измјене IFRS 7 "Финансијски инструменти: Објелодањивања" – Пребијање финансијске имовине и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- IFRS 10 "Консолидовани финансијски извјештаји" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- Измјене IFRS 10 "Консолидовани финансијски извјештаји", IFRS 12 "Објелодањивања о учешћу у другим правним лицима" и IAS 27 "Појединачни финансијски извјештаји" – Инвестирана друштва (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2014. године),
- IFRS 11 "Заједнички аранжмани" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- IFRS 12 "Објелодањивања о учешћу у другим правним лицима" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- IFRS 13 "Одмјеравање фер вриједности (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- Измјене IFRS 10 "Консолидовани финансијски извјештаји", IFRS 11 "Заједнички аранжмани" и IFRS 12 "Објелодањивања о учешћу у другим правним лицима" - Упутство о транзицији (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- Измјене IAS 1 "Презентација финансијских извјештаја" – Презентација ставки Осталог укупног резултата (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2012. године),
- Измјене IAS 12 "Порез на добит" – Одложени порези: Покриће основне имовине (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2012. године),
- Измјене IAS 19 "Бенефиције запослених" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- Измјене IAS 24 "Објелодањивања о повезаним странама" - Поједностављивање захтијеваних објелодањивања за ентитете у државном власништву и појашњење дефиниције повезаних страна (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2011. године),
- Измјене IAS 27 "Консолидовани и појединачни финансијски извјештаји" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
- IAS 27 (ревидован у 2011. години) "Појединачни финансијски извјештаји" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- IAS 28 (ревидован у 2011. години) "Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- Измјене IAS 32 "Финансијски инструменти: Приказивање" – Рачуноводствено обухватање права (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. фебруара 2010. године),
- Измјене IAS 32 "Финансијски инструменти: Презентација" – Пребијање финансијске имовине и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2014. године),
- Измјене IAS 36 "Обезвјерење средстава" – Објелодањивање надокнадивог износа за нефинансијску имовину (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2014. године),
- Измјене IAS 39 "Финансијски инструменти: Признавање и мјерење" – Прихватљиве хеџинг ставке (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.5. Утицај и примјена нових и ревидираних Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS") (наставак)

(б) *Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увијек нису званично преведени и усвојени у Републици Српској (наставак)*

- Измјене IAS 39 "Финансијски инструменти: Признавање и одмјеравање – Замјена деривата и наставак рачуноводства хеџинга" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2014. године),
- Измјене различитих стандарда и тумачења која су резултат пројекта годишњег квалитативног побољшања IFRS објављеног 16. априла 2009. године (IFRS 2, IFRS 5, IFRS 8, IAS 1, IAS 7, IAS 17, IAS 18, IAS 36, IAS 38, IAS 39, IFRIC 9, IFRIC 16) првенствено кроз отклањање неконзистентности и рашчишћавање текста (већина измјена биће на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2010. године),
- Измјене различитих стандарда и тумачења која су резултат пројекта годишњег квалитативног побољшања IFRS објављеног 6. маја 2010. године (IFRS 1, IFRS 3, IFRS 7, IAS 1, IAS 27, IAS 34, IFRIC 13) првенствено кроз отклањање неконзистентности и рашчишћавање текста (већина измјена биће на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2011. године),
- Измјене различитих стандарда "Унапријеђења IFRS (2012.)" која су резултат годишњег унапријеђења IFRS објављена 17. маја 2012. године (IFRS 1, IAS 1, IAS 16, IAS 32, IAS 34), са циљем отклањања неусаглашености и усаглашавања текста (измјене би требало да се примјене за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године)
- Измјене IFRIC 14 "IAS 19 - Граница дефинисаних примања запослених, минимум захтјева фонда и њихова интеракција" - Претплата минималних захтјева фонда (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2011. године),
- IFRIC 17 "Пренос неновчаних средстава власницима предузећа" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
- IFRIC 18 "Пренос средстава комитентима" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
- IFRIC 19 "Укидање обавеза инструментима капитала" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2010. године),
- IFRIC 20 "Трошкови откривке у производној фази површинских рудника" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- IFRIC 21 "Дажбине" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2014. године), и
- „Свеобухватни оквир за финансијско извјештавање 2010. године“ што представља измјену „Оквир за припремање и приказивање финансијских извјештаја“ (на снази од датума објављивања, односно од септембра 2010. године).

(в) *Објављени стандарди и тумачења који још увијек нису ступили на снагу*

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, слједећи нови стандарди, измјене стандарда и интерпретације су биле издате али нису постале ефективне:

- IFRS 9 "Финансијски инструменти" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године),
- IFRS 14 "Регулаторни одложени рачуни" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
- IFRS 15 "Приходи од уговора са купцима" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2017. године),
- Измјене IFRS 10 "Консолидовани финансијски извјештаји" и IAS 28 "Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате" – Продаја или учешће у имовини између инвеститора и придруженог ентитета или заједничког подухвата (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
- Измјене IFRS 10 "Консолидовани финансијски извјештаји", IFRS 12 „Објелодањивања о учешћу у другим правним лицима“ и IAS 28 "Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате" – Инвестирани ентитети: Примјењивање изузетака у консолидацији (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
- Измјене IFRS 11 "Заједнички аранжмани" – рачуноводство спајања интереса у заједничким пословима (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
- Измјене IAS 1 "Презентација финансијских извјештаја" – Иницијатива за објелодањивање (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.5 Утицај и примјена нових и ревидираних Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS") (наставак)

(е) *Објављени стандарди и тумачења који још увијек нису ступили на снагу (наставак)*

- Измјене IAS 16 "Некретнине, постројења и опрема" и IAS 38 "Нематеријална улагања" – Објашњење прихватљивих метода амортизације (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
- Измјене IAS 16 "Некретнине, постројења и опрема" и IAS 41 "Пољопривреда" – Пољопривреда: биолошка средства која су предмет убирања (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
- Измјене IAS 19 "Примања запослених" – Планови дефинисаних примања: Доприноси за запослене (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2014. године),
- IAS 27 "Појединачни финансијски извјештаји" – Капитални метод у појединачним финансијским извјештајима (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
- Измјене разних Стандарда "Унапријеђења IFRS (период 2010. - 2012.)" која су резултат годишњег унапријеђења IFRS (IFRS 2, IFRS 3, IFRS 8, IFRS 13, IAS 16, IAS 24 и IAS 38), са циљем отклањања неусаглашености и усаглашавања текста (измјене би требало да се примјене за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2014. године),
- Измјене разних Стандарда "Унапријеђења IFRS (период 2011. - 2013.)" која су резултат годишњег унапријеђења IFRS (IFRS 1, IFRS 3, IFRS 13 и IAS 40), са циљем отклањања неусаглашености и усаглашавања текста (измјене би требало да се примјене за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2014. године), и
- Измјене разних Стандарда "Унапријеђења IFRS (период 2012. - 2014.)" која су резултат годишњег унапријеђења IFRS (IFRS 5, IFRS 7, IAS 19 и IAS 34), са циљем отклањања неусаглашености и усаглашавања текста (измјене би требало да се примјене за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године).

2.6. Нови Правилник о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике

Дана 7. новембра 2014. године, министар финансија Републике Српске је донио нови Правилник о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 99/14) који ступа на снагу 1. јануара 2015. године.

Руководство Друштва и Групе анализира промјене у важећим рачуноводственим прописима у Републици Српској, и након установљевања измјена који су релевантни за Групу, има намјеру да исте примјени у састављању својих консолидованих финансијских извјештаја након што они ступе на снагу.

2.7. Сталност пословања

Група саставља своје консолидоване финансијске извјештаје у складу са начелом сталности пословања. Група остварује узастопне пословне губитке, док за годину која се завршава 31. децембра 2014. године нето губитак износи 3,855,980 BAM, а на наведени дан акумулирани губитак Групе од 55,443,540 BAM претставља значајну одбитну ставку капитала. Такође, пословни приходи Групе су у пословној 2014. години смањени у односу на претходни период за 31%.

Способност Групе да настави пословање у складу са начелом сталности пословања је зависна од континуиране финансијске подршке Матичног предузећа (ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација). Дана 17. фебруара 2015. године Матично предузеће је доставило Писмо подршке Групи у којем се обавезало да ће пружити сву неопходну финансијску подршку Групи за период од 12 мјесеци од датума приложених консолидованих финансијских извјештаја, како би Група наставила са својим редовним пословањем.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи

Приходи од продаје се исказују по фактурној вриједности, умањеној за попусте и порез на додатну вриједност. Приходи од продаје робе, производа и услуга признају се када се ризик и корист повезана са правом власништва преноси на купца, а то подразумијева датум испоруке производа и роба купцу, односно извршења услуге.

Приход од камата књижи се на обрачунској основи у складу са неотплаћеном главницом по ефективној каматној стопи.

3.2. Трошкови текућег одржавања и оправки

Трошкови текућег одржавања и оправки некретнина, постројења и опреме исказани су у стварно насталом износу у тренутку настајања.

3.3. Трошкови закупа

Трошкови закупа се књиже на терет биланса успјеха у тренутку настанка, односно пропорционалном методом, током трајања уговора о закупу.

3.4. Прерачунавање средстава и обавеза у страним средствима плаћања

Све позиције средстава и обавеза у страним средствима плаћања су прерачунате у њихову противвриједност у ВАМ по званичном курсу важећем на дан биланса стања.

Пословне промјене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у ВАМ по званичном курсу важећем на дан сваке промјене, а настале позитивне и негативне курсне разлике књиже се у корист или на терет биланса успјеха.

3.5. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања директно приписиви стицању, изградњи или производњи средства које се квалификује, капитализују се као дио набавне вриједности тог средства, и то само у периоду када се средство припрема за употребу или продају, и када је вјероватно да ће имати за резултат будуће економске користи, односно када се трошкови могу поуздано измјерити.

Сви остали трошкови позајмљивања се признају као расход у билансу успјеха, у периоду у коме су настали.

3.6. Опорезивање

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода.

Порески прописи Републике Српске предвиђају могућност умањења пореске основице за износе улагања у некретнине, постројења и опрему за обављање властите производне дјелатности и за износе плаћеног пореза на доходак и доприноса на лична примања за више од 30 новозапослених радника на крају пословне године.

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.6. Опорезивање (наставак)

Порез на додату вриједност

Законом о порезу на додату вриједност уведена је обавеза и регулисан је систем плаћања пореза на додату вриједност (ПДВ) на територији Босне и Херцеговине, почевши од 1. јануара 2006. године, чиме је замијењен систем опорезивања примјеном пореза на промет производа и услуга.

3.7. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су иницијално исказани по набавној вриједности и умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности. Наведену набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате.

Након иницијалног признавања некретнине, постројења и опрема се вреднују по фер вриједности. Ради свођења вриједности некретнина, постројења и опреме на њихову фер тржишну вриједност, Друштво је, у току 2010. године, ангажовало независног процјениоца да изврши процјену фер вриједности некретнина, постројења и опреме Друштва са стањем на дан 31. децембра 2009. године. Независни процјениоц је извршио процјену фер вриједности некретнина, постројења и опреме коришћењем тржишног приступа (метод директног упоређивања цијена), као и трошковног приступа у ситуацијама гдје није било могуће прибавити податке са тржишта о упоредним цијенама, и у свом извјештају утврдио позитивне и негативне ефекте процјене вриједности, по сваком појединачном средству.

Када се књиговодствена вриједност некретнина, постројења и опреме повећа као резултат ревалоризације, утврђени добитак се књижи у корист ревалоризационих резерви које представљају дио укупног капитала, осим за износе за које та повећања представљају стортирање износа смањења вриједности, која су по ранијим ревалоризацијама била утврђена за иста та средства и која су, у ранијим периодима, била призната као трошак, у ком случају се ревалоризацијом утврђено повећање књижи у корист биланса успјеха до износа до кога је раније смањење било књижено као трошак. Када се књиговодствена вриједност некретнина, постројења и опреме смањи као резултат ревалоризације, губитак утврђен ревалоризацијом се књижи на терет биланса успјеха. Међутим, губитак утврђен ревалоризацијом се књижи директно на терет капитала у оквиру ревалоризационих резерви до износа до кога је раније смањење било књижено као трошак.

Под некретнинама, постројењима и опремом сматрају се она средства чији је очекивани корисни вијек употребе дужи од једне године. Некретнине, постројења и опрема Друштва су подијељени у три групе - за производњу мазива, за производњу базних уља и на остале некретнине, постројења и опрему.

Добици или губици који се јављају приликом расходовања или продаје некретнина, постројења и опреме, исказују се у билансу успјеха као дио осталих пословних прихода или осталих пословних расхода.

Адаптације, обнављања и поправке које продужавају вијек кориштења средства, увећавају вриједност средства. Оправке и одржавања се књиже на терет текућег обрачунског периода и приказују као трошкови пословања.

3.8. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине Групе чине грађевински објекти које Друштво издаје у закуп, и које се иницијално вреднују по набавној вриједности, у складу са IAS 40 „Инвестиционе некретнине”.

Друштво вреднује инвестиционе некретнине по методи набавне вриједности, умањеној за износ исправке вриједности по основу амортизације и износ исправке вриједности од импаритетних губитака.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.9. Нематеријална улагања

На дан биланса стања, нематеријална улагања се састоје од купљеног софтвера и осталих лиценци. Нематеријална улагања су исказана по набавној вриједности, умањена за укупну акумулирану исправку вриједности и евентуалне укупне акумулиране губитке услед умањења вриједности. Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате.

3.10. Амортизација

Амортизација некретнина, постројења и опреме се обрачунава на набавну, односно процијењену вриједност на почетку године, као и на некретнине, постројења и опрему стављену у употребу током године, примјеном пропорционалног метода.

Процијењени корисни вијек употребе појединих група некретнина, постројења и опреме који је служио као основа за обрачун амортизације, и примјењене стопе у години која се завршава на дан 31. децембра 2014. године су сљедећи:

	Вијек трајања (година)	Стопа (%)
Грађевински објекти	2 - 59	1.69 – 50
Енергетска мрежа	20 - 45	2.22 – 5
Пруге и путеви	14 - 54	1.85 – 7.14
Производна опрема	2 - 30	3.33 – 50
Намјештај	2 - 5	20 – 50
Компјутери	3 - 5	20 – 33.33
Возила	2 - 15	6.67 - 50
Остала опрема	2 - 5	20 – 50

Такође, у току 2012. године Друштво је извршило промјену метода обрачуна амортизације дијела постројења и опреме, укупне садашње вриједности 22,203,124 ВАН на дан 31. децембра 2012. године, а која је коришћена смањеним интензитетом за производњу базних уља и парафина током 2012. године. Промјена метода обрачуна амортизације је урађена на начин да је Друштво прешло са дотадашњег пропорционалног (линеарног) на функционални метод обрачуна амортизације у складу са процијењеном искоришћеношћу капацитета производних постројења и опреме, узимајући у обзир пројектоване капацитете наведених постројења и опреме. У току 2013. и 2014. године, Друштво је наставило са усвојеним принципом обрачуна амортизације, на напријед описани начин.

3.11. Умањење вриједности материјалне имовине

На сваки датум биланса стања, Група преиспитује књиговодствене износе своје материјалне имовине да би утврдило постоје ли наговјештаји да је дошло до губитака услед умањења вриједности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процјењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће процијенити надокнадиви износ појединог средства, Група процјењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вриједност је нето продајна цијена или вриједност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процјене вриједности у употреби, процијењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вриједности примјеном дисконтне стопе прије опорезивања која одражава садашњу тржишну процјену временске вриједности новца и ризике специфичне за то средство.

Ако је процијењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодственог износа, онда се књиговодствени износ тог средства (или јединице која генерише новац) умањује до надокнадивог износа. Губици од умањења вриједности признају се одмах као расход, осим ако средство није земљиште или зграда које се не користи као инвестициона некретнина која је исказана по ревалоризованом износу, у којем случају се губитак од умањења исказује као смањење вриједности настало ревалоризацијом средства.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Умањење вриједности материјалне имовине (наставак)

Код накнадног поништења губитка од умањења вриједности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише новац) повећава се до ревидираног процијењеног надокнадивог износа тог средства, при чему већа књиговодствена вриједност не премашује књиговодствену вриједност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединице која генерише новац) услед умањења вриједности. Поништење губитка од умањења вриједности одмах се признаје као приход, осим ако се предметно средство не исказује по процијењеној вриједности, у којем случају се поништење губитка од умањења вриједности исказује као повећање услед ревалоризације.

3.12. Финансијски инструменти

Финансијска средства и обавезе се евидентирају у билансу стања Групе од момента када је Група уговорним одредбама везана за инструмент.

Финансијска средства престају да се признају када Група изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Група испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

Финансијска имовина расположива за продају

Акције које не котирају на берзи и откупиви дужнички вриједносни папири држани од стране Групе, а којима се тргује на активном тржишту су класификовани као расположиви за продају и презентују се по фер вриједности, користећи се текућом тржишном вриједношћу неког другог инструмента који је суштински једнак или се базира на очекиваним новчаним токовима имовине која представља основ улагања. Улагања за која није могуће реално утврдити фер вриједност се мјере по трошку. Добити и губици који настају због промјене фер вриједности директно утичу на капитал, односно на ревалоризационе резерве, са изузетком умањења за импаритетне губитке, камате обрачунате користећи метод ефективне каматне стопе и добит или губитак на монетарну имовину од курсних разлика, који се директно признају у добитак или губитак периода. Када се таква имовина продаје, или је изложена трајном смањењу вриједности, кумулативна добит или губитак претходно остварен у ревалоризационим резервама за улагања је укључен у приходе и расходе периода.

Дати кредити и потраживања

Потраживања од купаца, кредити и остала потраживања са фиксним или одредивим плаћањима која не котирају на активном тржишту класификују се као кредити и потраживања. Кредити и потраживања вреднују се по амортизованом трошку, примјеном методе ефективне каматне стопе, умањени за процијењено умањење вриједности. Приход од камате се признаје примјеном ефективне каматне стопе, осим у случају краткорочних потраживања, гдје би признавање прихода било нематеријално.

Дати кредити се састоје од дугорочних стамбених кредита одобрених радницима Групе, и вреднују се по вриједности датих средстава примјеном уговорене каматне стопе. Према процјени руководства Групе, ефекти непримјењивања одредби IAS 39 - "Финансијски инструменти: признавање и мјерење" по коме се захтјева да се дугорочни кредити вреднују по фер вриједности, примјеном ефективне каматне стопе, нису од материјалног значаја за приложене финансијске извјештаје посматране у цјелини.

Исправка вриједности потраживања од купаца

Потраживања су приказана по њиховој номиналној вриједности, умањеној за исправке вриједности ненаплативих потраживања. Сва потраживања која нису наплаћена у одређеном периоду од датума доспјећа за плаћање (преко годину дана), процјењују се, и по потреби исправљају. Процјена износа ненаплативих потраживања базира се на историјским доказима о износу с тим у вези насталих губитака.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Финансијски инструменти (наставак)

Готовински еквиваленти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина укључују готовину у благајни, депозите код комерцијалних банака, као и високо ликвидна средства која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промјене вриједности.

Умањења финансијске имовине

Финансијска имовина, процијењена је за индикаторе умањења на сваки датум биланса стања. Финансијска имовина је умањена тамо гдје је доказано да су, као резултат једног или више догађаја који су се десили након почетног признавања финансијске имовине, процијењени будући новчани токови инвестиције измијењени.

За акције које не котирају на берзи, а класификоване су као расположиве за продају, значајан или продужен пад у фер вриједности вриједносног папира испод његовог трошка сматра се објективним доказом умањења.

За сву осталу финансијску имовину, укључујући откупиве хартије од вриједности класификоване као расположиве за продају, и потраживања по финансијском зајму, објективан доказ умањења може укључити:

- значајне финансијске тешкоће издаваоца или корисника; или
- пропуст или деликвенција у отплати камате или главнице; или
- могућност да ће дужник доћи у стечај или финансијску реорганизацију.

За одређене категорије финансијске имовине, као што су потраживања од купаца, средства за која је процијењено да нису умањена, накнадно се процјењују на умањење на колективној основи. Објективан доказ умањења портфолиа потраживања укључује претходно искуство Групе у наплати, кашњење у наплати након периода доспијећа, као и промјене у националним или локалним економским условима који су у узајамној вези са неизвршењем потраживања. За финансијску имовину исказану по амортизованом трошку, износ умањења је разлика између књиговодствене вриједности имовине и садашње вриједности процијењених будућих новчаних токова, дисконтованих користећи оригиналну ефективну каматну стопу финансијског средства. Књиговодствена вриједност финансијске имовине је умањена за губитке умањења директно за сву финансијску имовину, осим за потраживања гдје је књиговодствена вриједност умањена кроз употребу резервисања за умањење вриједности. Када није могуће наплатити потраживања од купаца, онда су иста отписана на терет резервисања за умањење вриједности. Накнадни поврати износа који су претходно отписани се оприходују у корист резервисања за умањење вриједности. Промјене у књиговодственој вриједности резервисања за умањење вриједности евидентирају се у билансу успјеха.

Са изузетком хартија од вриједности расположивих за продају, ако се, у наредном периоду, износ губитака од умањења вриједности смањи, и то смањење се односи на догађај који је настао након што је умањење признато, претходно признат губитак умањења може се признати кроз биланс успјеха у мјери која неће резултовати књиговодственим износом већим него што би био амортизовани трошак да није дошло до признавања умањења вриједности на датум када је умањење вриједности исправљено. Хартије од вриједности – улагања расположивих за продају, губици од умањења, претходно признатих кроз извјештај о укупном резултату, не поништавају се кроз биланс успјеха. Било које увећање у фер вриједности након губитка умањења је признато директно у капитал.

Престанак признавања финансијске имовине

Група ће престати признавати финансијску имовину само када уговорна права на новчане токове од финансијске имовине истекну; или ако пренесе финансијску имовину, па самим тим и све ризике и награде од власништва средства на други субјект.

Ако Група не пренесе нити задржи суштински све ризике и поврате од власништва и задржи контролу над финансијском имовином, Група наставља да признаје финансијску имовину.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Група испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Финансијски инструменти (наставак)

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају дугорочне обавезе (дугорочне кредите и остале дугорочне обавезе), краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе. Финансијске обавезе се иницијално признају по фер вриједности умањеној за трансакционе трошкове, а након тога по амортизованом трошку примјеном уговорене каматне стопе које кореспондирају ефективној каматној стопи. Финансијске обавезе се приказују у износу по коме је обавеза почетно призната умањена за отплате главнице, увећана за износе капитализованих камата и умањена за било који отпис одобрен од стране повјериоца. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза.

3.13. Залихе

Залихе се евидентирају по нижој од набавне вриједности и нето продајне вриједности.

Нето продајна вриједност је цијена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цијене за трошкове продаје. Набавна вриједност укључује вриједност по фактури добављача, транспортне и зависне трошкове.

Алат и инвентар се отписује 100% приликом издавања у употребу.

Производња у току и готови производи укључују све директне трошкове производње и припадајући дио погонске режије.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вриједности залиха у случајевима када се оцијени да је потребно свести вриједност залиха на њихову нето продајну вриједност. За оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима врши се одговарајућа исправка вриједности, или се у цјелости отписују.

3.14. Стална имовина која се држи за продају

На дан биланса стања стална имовина која се држи за продају састоји се од грађевинских објеката за којег је управа Друштва донијела одлуку о продаји и започела активан програм за проналажење купца.

Имовина која је класификована као имовина која се држи за продају се евидентира по вриједности нижој од књиговодствене вриједности или фер вриједности умањеној за трошкове продаје. Док је имовина класификована као имовина која се држи за продају, не врши се обрачун амортизације за ту имовину.

3.15. Бенефиције за запослене

а) Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених

У складу са домаћим прописима и усвојеном рачуноводственом политиком, Друштво је обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених у износима који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

Отпремнине приликом одласка у пензију су регулисане Посебним колективним уговором којим је прецизирано да се приликом одласка у пензију раднику исплаћује шест његових просјечних нето плата исплаћених у мјесецима прије пензионисања, а уколико је просјечна плата радника мања од просјечне плате у Друштву, раднику се исплаћује шест просјечних нето плата Друштва исплаћених у мјесецима прије пензионисања. Наведени износи су неопорезиви.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.15. Бенефиције за запослене (наставак)

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда (наставак)

Поред тога, Друштво је у обавези да исплаћује и јубиларне награде у висини између једне и три просјечне мјесечне плате Друштва. Број мјесечних зарада за јубиларне награде одређује се на основу броја година које је запослени провео у Друштву, што је приказано у следећој табели:

Број година проведених у Друштву	Број плата
10	1
20	2
30	3

На основу IAS 19 "Примања запослених" захтијева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде.

3.16. Финансијски лизинг

Лизинг се класификује као финансијски лизинг у свим случајевима када се лизингом на Групу преносе у највећој мјери сви ризици и користи које произилазе из власништва над средствима. Сваки други лизинг се класификује као оперативни лизинг.

Средства која се држе по уговорима о финансијском лизингу се признају у билансу стања Групе, по садашњој вриједности минималних рата лизинга утврђених на почетку периода лизинга. Одговарајућа обавеза према даваоцу лизинга се укључује у биланс стања као обавеза по финансијском лизингу.

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ

Презентација финансијских извјештаја захтијева од руководства коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извјештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

Основне претпоставке које се односе на будуће догађаје и остале значајне изворе неизвјесности при давању процјене на дан биланса стања, која носи ризик са могућим исходом у материјално значајним корекцијама садашње вриједности средстава и обавеза у наредној финансијској години представљене су у даљем тексту:

Процијењени корисни вијек некретнина, постројења и опреме

Одређивање корисног вијека некретнина, постројења и опреме је засновано на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и промјенама економских и индустријских фактора. Адекватност процијењеног преосталог корисног вијека некретнина, постројења и опреме се анализира годишње или гдје год постоји индиција о значајним промјенама одређених претпоставки.

Такође, услед значајности сталних средстава у укупној активи Групе, утицај сваке промјене у наведеним претпоставкама може бити материјално значајан на финансијски положај Групе, као и на резултате њеног пословања. На примјер, уколико би Група скратила просјечан корисни вијек сталне имовине за 10%, то би у пословној 2014. години резултовало у додатном трошку амортизације за око 558,625 BAM (у пословној 2013. години: 819,275 BAM).

Исправка вриједности потраживања

Исправка вриједности за сумњива и спорна потраживања је обрачуната, на основу процијењених губитака услед немогућности купца да испуне неопходне обавезе. Процјена руководства је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитним способностима наших купаца и промјенама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вриједности сумњивих и спорних потраживања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ (наставак)

Исправка вриједности потраживања (наставак)

Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и резултујућим будућим наплатама. Руководство вјерује да није потребна додатна исправка вриједности потраживања, изузев резервисања већ приказаних у финансијским извјештајима.

Резервисања

Резервисања се признају и врше када Група има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вјероватно да ће одлив ресурса које стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано процијенити износ обавезе.

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Групе је да објелодани информације о правичној вриједности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. У Републици Српској не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вриједност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Руководство Групе врши процјену ризика и, у случајевима када се оцијени да вриједност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вриједности. По мишљењу руководства Групе, износи у овим консолидованим финансијским извјештајима одражавају вриједност која је, у датим околностима, највјеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања.

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБА И УЧИНАКА

	Година која се завршава 31. децембра 2014.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2013.
(а) Приходи од продаје робе:		
- повезаним правним лицима	34,853	2,476
- у земљи	1,321,821	18,063,138
- у иностранству	637,758	-
	<u>1,994,432</u>	<u>18,065,614</u>
(б) Приходи од продаје учинака:		
- повезаним правним лицима	35,444,232	25,026,466
- у земљи	8,472,028	18,740,233
- у иностранству	7,155,868	5,850,497
	<u>51,072,128</u>	<u>49,617,196</u>
	<u>53,066,560</u>	<u>67,682,810</u>

6. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	Година која се завршава 31. децембра 2014.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2013.
Приходи од активирања учинака	608,893	850,943
Приходи од рефундација	450	167,909
Остали пословни приходи	98,565	7,211
	<u>707,908</u>	<u>1,026,063</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ

	Година која се завршава 31. децембра 2014.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2013.
Трошак материјала за израду	12,940,922	28,958,080
Трошак горива и мазива	7,663,711	9,301,473
Трошак резервних дијелова	705,837	725,865
Трошак осталог материјала	339,658	453,950
Трошак електричне енергије	696,683	906,090
Трошак остале енергије	15,651	7,005
	<u>22,362,462</u>	<u>40,352,463</u>

8. ТРОШКОВИ БРУТО ЗАРАДА, БРУТО НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	Година која се завршава 31. децембра 2014.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2013.
Бруто зараде	9,656,428	10,889,501
Регрес	765,490	837,307
Отпремнине	561,407	458,079
Помоћи запосленима	142,159	141,820
Трошкови превоза у јавном саобраћају	190,296	208,065
Дневнице за службена путовања	80,847	108,289
Накнада за вјерске празнике	90,410	142,810
Јубиларне награде	161,622	-
Топли оброк	448,134	491,704
Остала лична примања	539,743	402,795
	<u>12,636,536</u>	<u>13,680,370</u>

9. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	Година која се завршава 31. децембра 2014.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2013.
Трошкови транспортних услуга	339,977	468,470
Трошкови одржавања	667,670	688,714
Трошкови закупа простора и опреме	119,433	223,778
Трошкови спонзорисања ФК Модрича Максима	-	51,282
Трошкови спонзорисања ОК Модрича Оптима	-	20,513
Трошкови рекламе и пропаганде	161,184	546,509
Трошкови сајмова	22,737	1,608
Трошкови истраживања	16,640	20,044
Развојни трошкови који се не капитализују	4,092	1,900
Комуналне услуге	29,392	26,843
Трошкови услуга обезбјеђења	749,086	735,010
Трошкови збрињавања уљног отпада	296,408	-
Остале производне услуге	87,275	54,607
	<u>2,493,894</u>	<u>2,839,278</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

10. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	Година која се завршава 31. децембра 2014.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2013.
Трошкови непроизводних услуга	428,420	314,131
Консултантске услуге	27,812	122,415
Трошкови репрезентације	55,253	194,448
Премије осигурања	95,350	172,202
Трошкови платног промета	42,949	77,371
Трошкови чланарина	24,448	27,239
Накнаде за рад студентских и омладинских задруга	2,802	33,913
Остали нематеријални трошкови	110,170	106,157
	<u>787,204</u>	<u>1,047,876</u>

11. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ/(РАСХОДИ)

	Година која се завршава 31. децембра 2014.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2013.
Приходи од камата	183,517	683,982
Позитивне курсне разлике	187,170	62,752
Финансијски приходи од повезаних правних лица	27,160	-
Остали финансијски приходи	4,392	154,360
	<u>402,239</u>	<u>901,094</u>
Расходи камата по основу кредита	(185,404)	(14,337)
Затезне камате	(7,632)	(145,430)
Финансијски расходи од повезаних правних лица	(79,540)	-
Остале камате	-	(25,289)
Остали финансијски расходи	(27,698)	(197,353)
Негативне курсне разлике	(34,504)	(56,562)
	<u>(334,778)</u>	<u>(438,971)</u>

12. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	Година која се завршава 31. децембра 2014.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2013.
Приходи по основу уговорене заштите од ризика	567,099	1,908,225
Добици од продаје материјала	19,654	25,070
Вишкови, изузимајући вишкове залиха учинака	24,695	12,025
Наплаћена исправљена потраживања	65,696	10,509
Приходи од укидања дугорочних резервисања	28,277	-
Приходи од укидања краткорочних резервисања	420,627	-
Приходи од рефундација боловања и поврата средстава по основу ангажовања приправника	112,446	54,341
Остали приходи	102,400	29,617
	<u>1,340,894</u>	<u>2,039,787</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

12. ОСТАЛИ ПРИХОДИ (наставак)

Приходи по основу уговорене заштите од ризика у пословној 2014. године износе укупно 567,099 ВАМ, и цијелокупно се односе на приходе по основу позитивне разлике пословања Друштва, односно ефекта пословања у периоду 2014. године, а по основу мање утрошеног базног уљног штока (БУС) и мање фактурисаних стварно прерађених количина БУС-а, у процесу производње за потребе повезаног лица Оптима Група.

Приходи од укидања краткорочних резервисања за пословну 2014. годину износе 420,627 ВАМ, и у потпуности се односе на приходе остварене по основу разлике између раније признатих резервисања по том основу (напомена 29) и стварно плаћених пореских обавеза по основу коначних рјешења Пореске управе Републике Српске издатих током 2014. године.

13. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У ВАМ	
	Година која се завршава 31. децембра 2014.	Година која се завршава 31. децембра 2013.
Губици од продаје основних средстава	4,796	209,540
Мањкови	9,832	40,887
Исправка вриједности потраживања на терет резултата	3,631,394	1,989,847
Директан отпис потраживања	-	6,390
Трошкови хуманитарних и културних активности	32,900	41,552
Отписи некурентног материјала	3,055	224,083
Остали расходи	102,402	143,506
	<u>3,784,379</u>	<u>2,655,805</u>

14. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	У ВАМ	
	2014. и 2013. година	Укупно
	Нематеријална улагања у припреми	нематеријална улагања
Набавна вриједност		
Стање, 1. јануар 2013. године	1,792,080	1,792,080
Пренос са основних средстава у припреми	(17,000)	(17,000)
Набавке у току године	137,505	137,505
Ефекти прерачуна у другу функционалну валуту	(327)	(327)
Стање, 31. децембар 2013. године	<u>1,912,258</u>	<u>1,912,258</u>
Пренос на основна средства у припреми	(251,226)	(251,226)
Стање, 31. децембар 2014. године	<u>1,661,032</u>	<u>1,661,032</u>
Исправка вриједности		
Стање, 1. јануар 2013. године	5,800	5,800
Амортизација за текућу годину	3,510	3,510
Ефекти прерачуна у другу функционалну валуту	(78)	(78)
Стање, 31. децембар 2013. године	<u>9,232</u>	<u>9,232</u>
Амортизација за текућу годину	2,813	2,813
Стање, 31. децембар 2014. године	<u>12,045</u>	<u>12,045</u>
Садашња вриједност		
31. децембар 2014. године	<u>1,648,987</u>	<u>1,648,987</u>
31. децембар 2013. године	<u>1,903,026</u>	<u>1,903,026</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

14. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА (наставак)

Нематеријална улагања у припреми која на дан 31.децембра 2014. године, износе 1,648,987 BAM, се у највећем дијелу у износу од 1,625,475 BAM односе се на лиценце набављене у сврху лиценцирања производног процеса прерађивачких капацитета Друштва. Почетак примјене нове технологије у производном процесу Друштва је планиран за 2017. годину.

15. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

	У BAM 2014. и 2013. година					
	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Некретнине постројења и опрема у припреми	Инвести- ционе некретнине	Укупно некретнине, постројења и опрема
Набавна вриједност						
Стање, 1. јануар 2013. године	33,139,220	189,617,249	74,165,891	9,787,182	118,961	306,828,503
Набавке у току године	-	-	3,073	8,881,245	-	8,884,318
Активирања и преноси	-	1,820,992	1,149,493	(2,953,485)	-	17,000
Расходовања	-	(1,053,201)	(468,318)	-	-	(1,521,519)
Пренос расходованих средстава	-	-	-	456,227	-	456,227
Продаја	-	-	(66,938)	-	-	(66,938)
Остало	-	-	(2,420)	(3,093)	-	(5,513)
Стање, 31. децембар 2013. године	33,139,220	190,385,040	74,780,781	16,168,076	118,961	314,592,078
Стање, 1. јануар 2014. године	33,139,220	190,385,040	74,780,781	16,168,076	118,961	314,592,078
Набавкеутокугодине	-	-	3,587	10,966,762	-	10,970,349
Активирања	-	598,764	1,198,038	(1,545,576)	-	251,226
Расходовања	-	-	(182,975)	-	-	(182,975)
Преноси	-	(21,865,221)	21,865,221	-	-	-
Остало	-	-	3,052	(89,703)	-	(86,651)
Стање, 31. децембар 2014. године	33,139,220	169,118,583	97,667,704	25,499,559	118,961	325,544,027
Исправка вриједности						
Стање, 1. јануар 2013. године	-	93,138,693	40,801,434	-	2,662	133,942,789
Амортизација за текућу годину	-	3,029,929	5,157,477	-	1,833	8,189,239
Расходовања	-	(455,755)	(397,456)	-	-	(853,211)
Продаја	-	-	(62,532)	-	-	(62,532)
Стање, 31. децембар 2013. године	-	95,712,867	45,498,923	-	4,495	141,216,285
Стање, 1. јануар 2014. године	-	95,712,867	45,498,923	-	4,495	141,216,285
Амортизација за текућу годину	-	2,757,623	4,769,754	-	1,832	7,529,209
Преноси средстава	-	(14,403,612)	14,403,612	-	-	-
Расходовања	-	-	(127,248)	-	-	(127,248)
Стање, 31. децембар 2014. године	-	84,066,878	64,545,041	-	6,327	148,618,246
Садашња вриједност						
31. децембар 2014. године	33,139,220	85,051,705	33,122,663	25,499,559	112,634	176,925,781
31. децембар 2013. године	33,139,220	94,672,173	29,281,858	16,168,076	114,466	173,375,793

На дан 31. децембра 2014. године Група нема хипотека нити залога над својим сталним средствима. Уговорене, а нереализоване, обавезе Групе по основу улагања у основна средства на дан 31. децембра 2014. године износе укупно 806,327 BAM.

У складу са IAS 23 "Трошкови позајмљивања", Група је извршила капитализацију дијела трошкова камата у 2014. години у укупном износу од 282,101 BAM (у 2013. години 432,554 BAM). Просјечна стопа капитализације коришћена за утврђивање износа трошкова позајмљивања који се могу капитализовати у 2014. години кореспондира каматној стопи на дугорочни кредит у висини шестомјесечног EURIBOR-а увећаног за 5.20% годишње.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

16. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2014.	У ВАМ 31. децембар 2013.
Дугорочни кредити запосленима	188,075	278,377
	188,075	278,377
Минус:		
Текуће доспијеће дугорочних кредита запосленима	(16,339)	(32,875)
Исправка вриједности дугорочних кредита запосленима	(93,944)	(93,943)
	(110,283)	(126,818)
	77,792	151,559

Дугорочни кредити запосленима са стањем на дан 31. децембра 2014. године у износу од 188,075 ВАМ (укључујући текуће доспијеће у износу од 16,339 ВАМ) се односе на позајмљена новчана средства за стамбено збрињавање запослених са уговореном каматном стопом од 2% годишње, као и на уговор о продаји стамбене јединице у власништву Друштва раднику, уз уговорено бескаматно плаћање на период од 15 година.

17. ЗАЛИХЕ

	31. децембар 2014.	У ВАМ 31. децембар 2013.
Материјал и резервни дијелови	1,598,505	14,824,844
Резервни дијелови и помоћни материјал	4,159,824	-
Залихе недовршених услуга	560,017	1,302,746
Залихе полупроизвода	-	540,302
Готови производи	26,565	6,146,475
Остала роба	69,226	149,495
Грађевински објекти намијењени продаји	1,060,838	1,060,838
	7,474,975	24,024,700

Залихе недовршених услуга на дан 31. децембра 2014. године износе 560,017 ВАМ, и у цјелости се односе на залихе нефактурисаних а извршених услуга прераде базног уљног стока које је Друштво извршило у децембру 2014. године, и то по основу услужне прераде у име повезаног друштва Оптима Група д.о.о., Бања Лука.

Грађевински објекти намијењени продаји, који на дан 31. децембра 2014. године, износе 1,060,838 ВАМ, представљају објекте које је руководство Групе намијенило продаји и за које се активно тражи потенцијални купац. Наведене залихе се састоје од два грађевинска објекта, и то од пословног простора површине 156 m² у Подгорици (Република Црна Гора) који је на дан 31. децембра 2014. године вреднован у износу од 665,373 ВАМ, као и од износа од 395,465 ВАМ који се односи на производну халу у Модричи површине 1,821 m², која је намијењена продаји. Наведене некретнине стечене су судском наплатом потраживања од дужника.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

18. АВАНСИ ЗА ЗАЛИХЕ И УСЛУГЕ

	31. децембар 2014.	У ВАМ 31. децембар 2013.
Дати аванси за залихе и услуге:		
- повезана правна лица	688,225	961,950
- у земљи	303,248	354,296
- у иностранству	115	142,410
	<u>991,588</u>	<u>1,458,656</u>
Минус: Исправка вриједности датих аванса за залихе и услуге:		
- повезана правна лица	(688,225)	(697,496)
- у земљи	(239,278)	(240,409)
- у иностранству	(114)	(114)
	<u>(927,617)</u>	<u>(938,019)</u>
	<u>63,971</u>	<u>520,637</u>

19. ПОТРАЖИВАЊА ОД КУПАЦА

	31. децембар 2014.	У ВАМ 31. децембар 2013.
Купци:		
- повезана правна лица	13,587,779	2,259,147
- у земљи	5,069,244	7,394,033
- у иностранству	6,760,137	9,378,583
	<u>25,417,160</u>	<u>19,031,763</u>
Минус: Исправка вриједности потраживања:		
- повезана правна лица	(619,633)	(8,401)
- у земљи	(4,513,420)	(5,900,461)
- у иностранству	(6,152,082)	(2,675,695)
	<u>(11,285,135)</u>	<u>(8,584,557)</u>
	<u>14,132,025</u>	<u>10,447,206</u>

Укупна бруто потраживања од купаца на дан 31. децембра 2014. године износе 25,417,160 ВАМ. Група је извршила умањење вриједности потраживања за потраживања од купаца која нису наплаћена дуже од годину дана, а која према процјени руководства Групе нису наплатива. Промјене на рачунима исправки вриједности потраживања су приказане у напомени 21 уз ове консолидоване финансијске извјештаје.

Старосна структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2014. и 2013. године је сљедећа:

	31. децембар 2014.	У ВАМ 31. децембар 2013.
0-30 дана	7,340,358	5,483,561
31-60 дана	4,161,281	462,221
61-120 дана	1,001,821	1,966,884
121-180 дана	33,839	2,926,817
181-270 дана	20,446	399,564
271-365 дана	5,486	1,511,436
преко 365 дана	12,853,929	6,281,280
	<u>25,417,160</u>	<u>19,031,763</u>

Просјечни период наплате потраживања од купаца у пословној 2014. години је 85 дана (у 2013. години је био 65 дана).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

20. ДРУГА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2014.	У ВАМ 31. децембар 2013.
Потраживања за камату	776,242	776,242
Остала потраживања од повезаних лица	1,377,493	33,085
Пласман у ФК Модрича Максима	300,000	300,000
Преплаћени порези	23,493	31,992
Потраживања по основу државних подстицаја	-	167,439
Потраживања од запослених	5,526	37,851
Потраживања за накнаде за боловање и остала потраживања	457,165	570,607
	<u>2,939,919</u>	<u>1,917,216</u>
<i>Минус: Исправка вриједности:</i>		
- осталих потраживања од повезаних лица	(33,085)	(33,085)
- пласмана у ФК Модрича Максима	(300,000)	(300,000)
- потраживања за камату	(776,242)	(776,242)
- осталих потраживања	(353,903)	(353,800)
	<u>(1,463,230)</u>	<u>(1,463,127)</u>
	<u>1,476,689</u>	<u>454,089</u>

Остала потраживања од повезаних правних лица која на дан 31. децембра 2014. године износе 1,377,493 ВАМ, и у највећем дијелу у износу од 1,344,408 ВАМ се односе на потраживања од Оптима Група д.о.о., Бања Лука, настала по основу преноса потраживања. Наиме, након што је Друштво уговором од 1. јула 2014. године, редефинисало нове услове услужне производње за Оптима Група д.о.о., Бања Лука (напомена 1), извршен је и пренос потраживања од купаца која је Друштво имало по основу продаје својих производа на Оптима Група д.о.о., Бања Лука, а у циљу континуитета у процесима продаје који се од наведеног датума налазе у власништву Оптима Група д.о.о., Бања Лука.

Бруто пласман у ФК Модрича Максима који на дан 31. децембра 2014. године износи 300,000 ВАМ и у потпуности се односи на дата новчана средстава наведеном фудбалском клубу у периоду од 2002. до 2006. године, за реновирање стадиона. Средства су одобрена са намјеном да се у неком каснијем периоду конвертују у власничке удјеле у ФК Модрича Максима, који је регистрован као удружење грађана. Према члану 35. Закона о удружењима и фондацијама Републике Српске ("Службени гласник РС", број 52/01) имовину удружења не могу да чине улози од стране других физичких или правних лица.

21. ИСПРАВКЕ ВРИЈЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА И ПЛАСМАНА

	Дугорочни финансијски пласмани (напомена 16)	Дати аванси (напомена 18)	Потраживања од купаца (напомена 19)	Друга потраживања (напомена 20)	Укупно
<i>Стање, 1. јануар 2013. године</i>	93,944	917,080	6,724,759	848,613	8,584,396
Исправка вриједности на терет текућег резултата	-	20,939	1,121,428	1,433,284	2,575,651
Наплаћена исправљена потраживања	-	-	(39,019)	-	(39,019)
Директан отпис потраживања	-	-	(25,143)	-	(25,143)
Остали преноси	-	-	818,748	(818,748)	-
Остало	(1)	-	(16,216)	(22)	(16,239)
<i>Стање, 31. децембар 2013. године</i>	<u>93,943</u>	<u>938,019</u>	<u>8,584,557</u>	<u>1,463,127</u>	<u>11,079,646</u>
Исправка вриједности на терет текућег резултата	-	-	3,626,038	5,356	3,631,394
Наплаћена исправљена потраживања	-	(10,402)	(54,123)	(1,171)	(65,696)
Директан отпис потраживања	-	-	(729,708)	-	(729,708)
Ефекат превођења у функционалну валуту извештавања	-	-	(75,055)	-	(75,055)
Остали преноси	1	-	(66,574)	(4,082)	(70,655)
<i>Стање, 31. децембар 2014. године</i>	<u>93,944</u>	<u>927,617</u>	<u>11,285,135</u>	<u>1,463,230</u>	<u>13,769,926</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

22. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У ВАМ	
	31. децембар 2014.	31. децембар 2013.
Жиро рачун	74,397	88,923
Девизни рачуни	150,702	173,016
Благајна	15,754	6,184
	<u>240,853</u>	<u>268,123</u>

23. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У ВАМ	
	31. децембар 2014.	31. децембар 2013.
Разграничена потраживања за ПДВ	-	240,569
Унапријед плаћени трошкови	73,164	96,698
Остала активна временска разграничења	16,133	32,025
	<u>89,297</u>	<u>369,292</u>

24. КАПИТАЛ

Акцијски капитал

Структура акцијског капитала Друштва, према Књизи акционара коју Друштво води код Централног регистра хартија од вриједности а.д., Бања Лука, на дан 31. децембра 2014. и 2013. године је била сљедећа:

	31. децембар 2014.	%	31. децембар 2013.	%
- ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорација", Москва, Руска Федерација	153,940,994	75.65	153,940,994	75.65
- Нестро Петрол, а.д., Бања Лука	33,115,993	16.27	33,115,993	16.27
- Остали акционари	16,430,136	8.08	16,430,136	8.08
	<u>203,487,123</u>	<u>100.00</u>	<u>203,487,123</u>	<u>100.00</u>

Номинална вриједност једне акције са стањем на дан 31. децембра 2014. године износи 1.00 ВАМ.

Акције Друштва се котирају на Бањалучкој берзи хартија од вриједности у Републици Српској (активно, али недовољно развијено финансијско тржиште). Тржишна вриједност једне акције са стањем на дан 31. децембра 2014. године износи 0.29 ВАМ (31. децембра 2013. године: 0.18 ВАМ). Зарада по акцији је приказана у напмени 33 уз ове консолидоване финансијске извјештаје.

Приватизација Друштва

Дана 2. фебруара 2007. године Влада Републике Српске (у даљем тексту: "Влада РС"), потписала је Уговор о куповини и продаји акција Друштва (153,940,994 акције или 75.65% укупног акцијског капитала Друштва) са Друштом ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорација", Москва, Руска Федерација ("Купац"). Поред Друштва, Уговором о куповини и продаји акција ("Уговор") су продате и акције Друштва Рафинерија нафте а.д., Брод и Петрол а.д., Бања Лука (сада "Нестро Петрол" а.д., Бања Лука). Уговором је дефинисано да ће Купац обезбједити исплату Влади РС износ од 141,797,675 ВАМ (еквивалент EUR 72,500,000) на име преузетих обавеза Друштва која су била предмет купопродаје према Уговору, а да ће Влада РС, без накнаде, измирити све обавеза Друштва која су била предмет купопродаје, која превазилазе уговором дефинисани износ од 141,797,675 ВАМ.

Након добијања одобрења свих надлежних институција Републике Српске и Босне и Херцеговине, 29. фебруара 2008. године извршена је и регистрација промјене власничке структуре Друштва у Основном суду у Добоју (Рјешење број 1-4627-00), а на основу књиге акционара на дан 18. септембра 2007. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

25. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	31. децембар 2014.	У ВАМ 31. децембар 2013.
Резервисања за бенефиције запослених (напомена 3.15)	738,272	766,549
	<u>738,272</u>	<u>766,549</u>

Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмјеравањем које се врши на дан биланса стања. У складу са наведеним, Друштво је ангажовало овлашћеног актуара да у име Друштва изврши обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде на дан 31. децембра 2014. године. Приликом обрачуна наведене садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде овлашћени актуар је користио следеће претпоставке: дисконтна стопа од 6.5% годишње, године радног стажа за одлазак у пензију – 40 година за мушкарце и 35 година за жене, пројектована флукуација запослених на основу података о историјском кретању запослених у претходном периоду, званично објављене стопе морталитета из окружења, као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину и јубиларну награду.

Кретања на дугорочним резервисањима у пословној 2014. и 2013. години су била следећа:

	Година која се завршава 31. децембра 2014.	У ВАМ 31. децембар 2013.
Стање, 1. јануар	766,549	710,237
Додатна резервисања на терет трошкова	-	56,312
Укинута резервисања у корист прихода (напомена 12)	(28,277)	-
Стање, 31. децембар	<u>738,272</u>	<u>766,549</u>

26. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2014.	У ВАМ 31. децембар 2013.
Дугорочне обавезе:		
- обавезе по дугорочним кредитима	6,891,972	5,236,107
- остале дугорочне обавезе	454,091	484,964
<i>Укупно дугорочни дио обавеза</i>	<u>7,346,063</u>	<u>5,721,071</u>
Минус: текуће доспјеће дугорочних обавеза:		
- обавезе по дугорочним кредитима	(3,647,525)	(2,255,795)
- остале дугорочне обавезе	(113,299)	(56,645)
	<u>(3,760,824)</u>	<u>(2,312,440)</u>
	<u>3,585,239</u>	<u>3,408,631</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

26. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

Детаљан преглед дугорочних обавеза дат је у наредној табели:

	Текуће доспијеће		Дугорочни дио	
	31. децембар 2014.	31. децембар 2013.	31. децембар 2014.	31. децембар 2013.
<i>а) Дугорочни кредити - по амортизованом трошку :</i>				
- Нова банка а.д., Бања Лука	2,235,234	2,235,235	745,078	2,980,312
- Sberbank а.д., Бања Лука	1,412,291	-	2,499,369	-
- Комерцијална банка а.д., Београд	-	20,560	-	-
	<u>3,647,525</u>	<u>2,255,795</u>	<u>3,244,447</u>	<u>2,980,312</u>
<i>б) Остале дугорочне обавезе :</i>				
- Пореска управа Републике Српске	113,299	56,645	340,792	428,319
	<u>3,760,824</u>	<u>2,312,440</u>	<u>3,585,239</u>	<u>3,408,631</u>

(а) Обавезе према Новој Банци а.д., Бања Лука које на дан 31. децембра 2014. године износе 2,980,312 ВАМ (укључујући и текуће доспијеће у износу 2,235,234 ВАМ) представљају обавезу по основу Уговора о кредиту потписаног дана 3. октобра 2011. године са Новом банком а.д., Бања Лука. У складу са наведеним, Друштво је добило кредит у износу од 7,823,320 ВАМ (еквивалент EUR 4,000,000) са грејс периодом од 9 мјесеци. Кредит је одобрен за набавку основних средстава за производњу, са роком враћања до 3. априла 2016. године, и са уговореном каматном стопом у висини шестомјесечног EURIBOR-а увећаног за 5.20% годишње. Кредит је обезбјеђен заложним правом над залихама сировина, материјала, готових и полупроизвода, и то књиговодствене вриједности у укупном износу од 23,403,171 ВАМ. Наведене залихе на дан 31. децембра 2014. године износе 1,625,071 ВАМ.

(б) Обавезе према Sberbank а.д., Бања Лука које на дан 31. децембра 2014. године износе 3,911,660 ВАМ (укључујући и текуће доспијеће у износу 1,412,291 ВАМ) представљају обавезу по основу Уговора о кредиту реализованог са Sberbank а.д., Бања Лука. У складу са наведеним, Друштво је добило кредит у износу од 3,911,660 ВАМ (еквивалент EUR 2,000,000) са грејс периодом од 12 мјесеци, односно у периоду од 1. априла 2014. године до 1. априла 2015. године. Крајњи рок поврата средстава је 31. март 2017. године, уз каматну стопу од тромјесечни EURIBOR-а увећаног за 5.80%. Кредит је обезбјеђен корпоративном гаранцијом повезаног друштва ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација.

(в) Остале дугорочне обавезе са стањем на дан 31. децембра 2014. године у укупном износу од 454,091 ВАМ се односе на репрограмиране обавезе према Пореској управи РС за неизмирене порезе и доприносе на лична примања. Репрограмиране пореске обавезе су одобрене бескаматно. Уговор о репрограму је потписан дана 18. августа 2008. године, и односи се на репрограм неизмираних обавеза са стањем на дан 17. септембра 2007. године. Почетак и рок отплате по овом уговору су измијењени Измјеном споразума број 06/1.01/0701-413-89/08 од 15. јула 2011. године. Пореске обавезе су репрограмиране на рок од 12 година уз грејс период од 7 година и рок отплате од 60 једнаких мјесечних рата, почевши од 1. јула 2014. године. У складу са одредбама IAS 39 "Финансијски инструменти: признавање и одмеравање", а обзиром да се десила значајна промјена услова дужничких инструмената (продужен грејс период и продужен рок за плаћање обавеза), Друштво је извршило ново иницијално признавање наведених обавеза по фер вриједности коришћењем ефективне каматне стопе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

26. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

Рочност доспијећа отплата дугорочних обавеза:

	31. децембар 2014.	У ВАМ 31. децембар 2013.
Текућа доспијећа дугорочних обавеза	3,760,824	2,312,440
Између једне и двије године	2,805,770	2,326,503
Између двије и три године	616,525	841,314
Између три и четири године	107,169	101,582
Између четири и пет година	55,775	107,169
Након пет година	-	32,063
Укупно дугорочни дио кредита и осталих дугорочних обавеза	3,585,239	3,408,631
	<u>7,346,063</u>	<u>5,721,071</u>

27. ДОБАВЉАЧИ

	31. децембар 2014.	У ВАМ 31. децембар 2013.
Добављачи:		
- повезана правна лица	1,733,164	1,009,736
- у земљи	752,843	2,262,477
- у иностранству	329,205	5,569,603
	<u>2,815,212</u>	<u>8,841,816</u>

Обавезе према добављачима су некаматносни. Група редовно измирује своје обавезе према добављачима. Група има политике управљања финансијским ризицима како би осигурало да се обавезе плаћају у уговореним роковима. Просјечни период плаћања обавеза добављачима у години која се завршава на дан 31. децембра 2014. године је био 78 дана (2013. година - 41 дан)

Старосна структура обавеза према добављачима на дан 31. децембра 2014. и 2013. године је сљедећа:

	31. децембар 2014.	У ВАМ 31. децембар 2013.
0-30 дана	2,512,160	5,882,663
31-60 дана	188,196	1,579,624
61-120 дана	14,843	1,013,145
121-180 дана	7,373	240,098
181-270 дана	176	37,616
271-365 дана	5,510	25,537
преко 365 дана	86,954	63,133
	<u>2,815,212</u>	<u>8,841,816</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

28. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2014.	У ВАМ 31. децембар 2013.
Обавезе за дивиденде	199,267	200,837
Обавезе за зараде и накнаде зарада	452,924	565,755
Обавезе за порезе и доприносе на зараде	299,036	338,069
Обавезе за порезе, царине и дажбине на терет трошкова	105,630	97,175
Обавезе за порез на добит	-	10,595
Обавезе по основу камата	14,032	1,688
Друге обавезе	3,140	27,115
	<u>1,074,029</u>	<u>1,241,234</u>

29. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2014.	У ВАМ 31. децембар 2013.
Краткорочна резервисања по основу Рјешења Пореске управе РС	-	825,965
Остали разграничени приходи	-	51
Унапријед обрачунати расходи периода	-	349,327
Остала пасивна временска разграничења	43	38,260
	<u>43</u>	<u>1,213,603</u>

Резервисања по основу рјешења Пореске управе Републике Српске ("ПУ РС") која су на дан 31. децембра 2013. године износила 825,965 ВАМ представљала су резервисања за потенцијалне губитке Друштва по основу обављене контроле обрачуна и плаћања пореских обавеза Друштва за период пословања од 25. октобра 2005. године до 10. децембра 2010. године. У току 2014. године, Друштву су достављена коначна рјешења ПУ РС, по основу којих су и извршена плаћања пореских обавеза, након чега је Друштво неискориштени дио резервисања признало као остале приходе у билансу успјеха периода.

30. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Компоненте пореза на добитак

	Година која се завршава 31. децембра 2014.	У ВАМ 2013.
а) Текући порез на добитак Групе	(2,752)	(16,632)
б) Одложени порези:		
– Повећање одложених пореских обавеза	(401,577)	(518,050)
– Повећање одложених пореских средстава	445,541	986,202
	<u>43,964</u>	<u>468,152</u>
в) Ефекти прерачуна у другу функционалну валуту	8,491	(3,614)
	<u>49,703</u>	<u>447,906</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

30. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (наставак)

б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања прије опорезивања и прописане пореске стопе:

	У ВАМ	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2014.	2013.
Губитак прије опорезивања	(3,905,683)	(6,404,532)
Порез на добитак по стопи од 10%	(390,568)	(640,453)
Порески ефекат расхода/прихода који нису признати код одређивања опорезиве добити	(131,007)	(358,767)
Признати порески кредит	524,327	982,588
Порез на добитак	2,752	(16,632)

в) Одложене пореске обавезе

	У ВАМ	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2014.	2013.
Привремене разлике на некретнинама и опреми:		
Стање, 1. јануар	1,727,373	1,209,323
Повећање преко биланса успјеха:		
Привремене разлике за трошкове амортизације	401,577	518,050
Повећање у току периода	401,577	518,050
Стање, 31. децембар	2,128,950	1,727,373

г) Одложена пореска средства

	У ВАМ	
	31. децембар	31. децембар
	2014.	2013.
Одложена пореска средства која доспијевају након периода од годину дана (дугорочни дио)	2,136,725	1,612,398
Одложена пореска средства која се планирају искористити у периоду до годину дана (краткорочни дио)	1,071	78,786
	2,137,796	1,691,184

г) Одложена пореска средства

	У ВАМ	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2014.	2013.
Признати порески кредит :		
Стање, 1. јануар	1,691,184	704,982
Промјене преко биланса успјеха:		
Признати порески кредит	524,327	982,588
Укидање дијела одложених пореских средстава по основу истека права кориштења истих	(78,786)	
Привремена разлика у обрачуну амортизације у пореском билансу и финансијским извјештајима	-	1,833
Разлика признатих трошкова у пореском билансу	-	1,781
Повећање у току периода	445,541	986,202
Остала усаглашавања		-
Ефекти прерачуна у другу функционалну валуту	1,071	-
Стање, 31. децембар	2,137,796	1,691,184

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

30. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (наставак)

(д) Преглед плана кориштења одложених пореских средстава

	У ВАМ	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2014.	2013.
Признати порески кредит:		
Одложена пореска средства која доспијевају до годину дана	1,071	78,786
Између једне и двије године	107,830	107,830
Између двије и три године	458,373	458,373
Између три и четири године	1,570,522	1,046,195
<i>Укупно признати порески кредит</i>	<u>2,137,796</u>	<u>1,691,184</u>

31. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Сљедећа салда потраживања и обавеза су произашла из трансакција обављених са повезаним лицима:

	31. децембар 2014.	У ВАМ 31. децембар 2013.
БИЛАНС СТАЊА		
АКТИВА		
а) Дати аванс за залихе и услуге:		
- ЗНСМ – БЛК д.о.о., Брод	-	245,834
- Рафинерија нафте а.д., Брод	688,225	688,225
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	-	1,570
- ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација	-	27,891
	<u>688,225</u>	<u>963,520</u>
- Минус: Исправка вриједности	<u>(688,225)</u>	<u>(697,496)</u>
	-	266,024
б) Потраживања од купаца:		
- Нестро Петрол а.д., Бања Лука	-	608,773
- ЗНСМ – БЛК д.о.о., Брод	535	-
- Нестро Сава д.о.о., Задар	619,504	619,503
- Рафинерија нафте а.д., Брод	3,010	86,481
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	12,964,730	946,409
- Минус: Исправка вриједности	<u>(619,633)</u>	<u>-</u>
	<u>12,968,146</u>	<u>2,261,166</u>
г) Остала потраживања:		
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	1,344,408	-
- Рафинерија нафте а.д., Брод	33,085	33,085
- Минус: Исправка вриједности	<u>(33,085)</u>	<u>(33,085)</u>
	<u>1,344,408</u>	<u>-</u>
<i>Укупно потраживања</i>	<u>14,312,554</u>	<u>2,527,190</u>
ПАСИВА		
а) Додатаци:		
- ЗНСМ – БЛК д.о.о., Брод	(1,656,343)	(955,140)
- Нестро Петрол а.д., Бања Лука	(48,368)	(53,628)
- Рафинерија нафте а.д., Брод	(59)	(410)
- Оптима Група д.о.о. Бања Лука	(634)	-
	<u>(1,705,404)</u>	<u>(1,009,178)</u>
<i>Укупно обавезе</i>	<u>(1,705,404)</u>	<u>(1,009,178)</u>
<i>Потраживања, нето</i>	<u>12,607,150</u>	<u>1,518,012</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

31. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

БИЛАНС УСПЈЕХА	Година која се завршава 31. децембар 2014.	Година која се завршава 31. децембра 2013.
ПРИХОДИ		
а) Приходи од продаје роба и учинака:		
- Нестро Петрол а.д., Бања Лука	1,332,134	3,520,159
- Рафинерија нафте а.д., Брод	104,346	248,989
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	34,042,780	21,016,041
- Нестро Сава д.о.о., Задар	-	255,933
	<u>35,479,260</u>	<u>25,041,122</u>
б) Остали и финансијски приходи:		
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	-	1,908,225
<i>Укупно приходи</i>	<u>35,479,260</u>	<u>26,949,347</u>
РАСХОДИ		
а) Набавна вриједност продате робе:		
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	-	(3,435,000)
б) Трошкови материјала горива и енергије:		
- Нестро Петрол а.д., Бања Лука	-	(294,561)
- Рафинерија нафте а.д., Брод	(3,388)	(17,559)
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	(13,964,822)	(18,158,254)
	<u>(13,968,210)</u>	<u>(18,470,374)</u>
в) Трошак услуга:		
- Нестро Петрол а.д., Бања Лука	-	(19,439)
- Рафинерија нафте а.д., Брод	-	(13,174)
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	-	(2,212)
- ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација	-	(30)
	<u>-</u>	<u>(34,855)</u>
<i>Укупно расходи</i>	<u>(13,968,210)</u>	<u>(21,940,229)</u>
<i>Приходи, нето</i>	<u>21,511,050</u>	<u>5,009,118</u>
Трошкови бруто личних примања кључног руководећег особља, чланова управног и надзорног одбора	<u>934,603</u>	<u>920,608</u>

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ

32.1. Управљање капиталом

Не постоји формални оквир за управљање ризиком капитала Групе. Управни одбор Друштва разматра капитални ризик, на основама ублажавања ризика и увјерења да ће Група бити у могућности да одржи принцип сталности пословања, истовремено максимизирајући повећање профита акционара, преко оптимизације дуга и капитала.

Структура капитала Групе укључује кредите (објашњене у напомени 16 и 26), готовину и готовинске еквиваленте и капитал који се састоји од акцијског капитала, резерви и акумулираног губитка. Управни одбор Друштва прегледа структуру капитала по потреби. На основу тог прегледа Група уравнотежава структуру капитала преко исплате дивиденди, нових дугорочних инвестиција, као и узимања нових кредита. Цјелокупна стратегија Групе за управљање капиталом је непромјењена.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (НАСТАВАК)

32.1. Управљање капиталом (наставак)

32.1.1. Рацио укупне задужености према капиталу

Показатељи задужености Групе са стањем на крају периода били су сљедећи:

	31. децембар 2014.	У ВАМ 31. децембар 2013.
Задуженост (а)	5,236,107	5,236,107
Готовина и готовински еквиваленти	(240,853)	(268,123)
<i>Нето задуженост</i>	<u>4,995,254</u>	<u>4,967,984</u>
Капитал (б)	190,121,882	193,885,467
<i>Рацио укупног дуговања према капиталу</i>	<u>2.63%</u>	<u>2.56%</u>

(а) Дуговање се односи на дугорочне кредите.

(б) Капитал укључује акцијски капитал, резерве и акумулирани губитак.

32.1.2. Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Значајне рачуноводствене политике и усвојена начела, укључујући критеријум за признавање, основе мјерења и основе признавања прихода и расхода за сваку категорију финансијске имовине, финансијских обавеза и капитала, детаљније су објашњене у напомени 3.12 уз консолидоване финансијске извјештаје.

32.1.3. Категорије финансијских инструмената

Категорије финансијских инструмената су приказане у наредној табели:

	31. децембар 2014.	У ВАМ 31. децембар 2013.
Финансијска имовина		
Дати кредити и потраживања (укључујући готовинске еквиваленте и готовину)	<u>17,287,972</u>	<u>10,899,763</u>
Финансијске обавезе - по амортизованој вриједности	<u>(9,923,314)</u>	<u>(14,282,475)</u>

32.2. Циљеви управљања финансијским ризицима

У свом редовном пословању, Група је, у различитом обиму, изложена одређеним финансијским ризицима, и то: тржишном ризику (који обухвата ризик од промјене курса страних валута, ризик од промјене каматних стопа и ризик од промјене цијена), ризику ликвидности и кредитном ризику.

Управљање ризицима у Групи је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Групе у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта. Управљање ризицима дефинисано је рачуноводственим политикама Групе.

Група не прометује хартије од вриједности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (НАСТАВАК)

32.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

(1) Тржишни ризик

(а) Ризик од промјене курса страних валута

Иако дио својих трансакција Група обавља у страним валутама, руководство Групе сматра да Група није значајно изложена ризику од промјене курса страних валута приликом пословања у земљи и иностранству, јер углавном обавља своје пословне трансакције у локалној валути (Конвертибилна марка), као и у EUR за који је Конвертибилна марка везана фиксним валутним курсом (1 EUR = 1.95583 BAM). У складу са наведеним, руководство Друштва и Групе није вршило анализу осјетљивости на промјене курса страних валута.

Књиговодствена вриједност финансијске имовине и обавеза Групе у страним валутама на дан извјештавања је следећа:

	Имовина		Обавезе	
	31. децембар 2014.	31. децембар 2013.	31. децембар 2014.	31. децембар 2013.
EUR	112,353	875,656	364,283	3,887,030
USD	-	-	-	1,672,411
	<u>112,353</u>	<u>875,656</u>	<u>364,283</u>	<u>5,559,441</u>

Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости на промјене курса страних валута није урађена јер Група углавном обавља своје пословне трансакције у локалној валути (Конвертибилна марка), као и у EUR за који је Конвертибилна марка везана фиксним валутним курсом (1 EUR = 1.95583 BAM).

(б) Ризик од промјене каматних стопа

Група је изложена разним ризицима који, кроз ефекте промјена висине тржишних каматних стопа, дијелују на њен финансијски положај и токове готовине.

Обзиром да Група нема значајну каматносноу имовину, приходи Групе су у значајној мјери независни од промјене тржишних каматних стопа.

Ризик Групе од промјена фер вриједности каматних стопа проистиче првенствено из обавеза по основу примљених дугорочних кредита од пословних банака. Кредити примљени по промјењивим каматним стопама излажу Групу каматном ризику токова готовине. Током године која се завршава на дан 31. децембра 2014. године, кредити од пословних банака су са варијабилним каматним стопама, које су везане за EURIBOR.

Група врши анализу изложености ризику од промјене каматних стопа на динамичкој основи узимајући у обзир алтернативне изворе финансирања и рефинансирања, прије свега за дугорочне обавезе, јер оне представљају најзначајнију каматносноу позицију. Група још увијек не врши своп промјенљиве за фиксну каматну стопу или обрнуто, али предузима одговарајуће мјере ради обезбјеђења кредита од банака под повољнијим условима.

Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости на промјене каматних стопа је одређена на основу изложености каматних стопа недеривативних инструмената на крају извјештајног периода. За промјењиве каматне стопе обавеза, анализа је припремљена под претпоставком да је неизмирен износ обавеза на крају извјештајног периода био неизмирен у току цијелог извјештајног периода.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (НАСТАВАК)

32.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

(б) *Ризик од промјене каматних стопа (наставак)*

Анализа осјетљивости (наставак)

У случају да је каматна стопа на обавезе по новчаним кредитима на дан 31. децембра 2014. године била већа/мања за 10% на годишњем нивоу, уз остале непромијењене варијабле, нето губитак Групе за годину која се завршава на дан 31. децембра 2014. године био би мањи/већи за износ од 18,540 ВАМ (2013. године – 1,434 ВАМ), као резултат већег/мањег расхода камата.

(в) *Ризик од промјене цијена капитала*

У току 2014. године, Група није изложена значајном ризику од промјена цијена власничких хартија од вриједности обзиром да Група нема таквих улагања.

Група нема финансијска средства класификована као средства која се воде по фер вриједности чији се ефекти промјена у фер вриједности исказују у билансу успјеха.

Такође, Група је изложена ризику промјена цијена производа и услуга, јер се суочава са интензивном конкуренцијом у области у којој послује.

(2) Ризик ликвидности

Управљање ликвидношћу је централизовано на нивоу Групе. За управљање ризиком ликвидности одговорно је руководство Друштва које је успоставило одређене процедуре у вези са дугорочним и краткорочним управљањем ризиком ликвидности. Група својом имовином и обавезама управља на начин који му обезбјеђује да у сваком тренутку испуњава све своје обавезе.

Група располаже довољним износом високо ликвидних средстава (готовина и готовински еквиваленти), као и континуираним приливом новчаних средстава од реализације услуга који омогућава да своје обавезе измирује у року доспјећа.

Група не користи финансијске деривате.

У циљу управљања ризиком ликвидности, Група је усвојила финансијске политике којима је дефинисана дисперзија у нивоима одлучивања приликом набавке одређених добара/услуга. Ова дисперзија је обезбијеђена утврђивањем лимита до којих поједина лица или органи у Групи одлучују о некој набавци.

	У ВАМ					
Финансијске обавезе	до 3	3 - 12	1 - 2	2 - 5	преко 5	Укупно
31. децембар 2014.	мјесеца	мјесеци	године	година	година	
<i>Остале обавезе - по амортизованој вриједности:</i>						
Без камата	3,027,804	-	-	-	-	3,027,804
Инструменти по варијабилној каматној стопи	605,825	3,321,360	3,356,034	-	-	7,283,219
Инструменти по фиксној каматној стопи	28,325	84,974	113,299	283,248	-	509,846
Укупно	<u>3,661,954</u>	<u>3,406,334</u>	<u>3,469,333</u>	<u>283,248</u>	<u>-</u>	<u>10,820,869</u>
31. децембар 2013.						
<i>Остале обавезе - по амортизованој вриједности:</i>						
Без камата	9,047,727	-	-	-	-	9,047,727
Инструменти по варијабилној каматној стопи	648,578	1,889,313	2,366,881	755,526	-	5,660,298
Укупно	<u>9,696,305</u>	<u>1,889,313</u>	<u>2,366,881</u>	<u>755,526</u>	<u>-</u>	<u>14,708,025</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (НАСТАВАК)

32.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

(3) Кредитни ризик

Кредитни ризик се односи на ризик да друга страна неће испунити своје уговорне обавезе према Групи, што ће резултовати финансијским губитком Групе. Група је усвојила политике у вези са праћењем кредитне способности партнера, као и захтијевања одређених обезбјеђења колатерала, у случајевима гдје је то могуће, а у циљу смањивања ризика од потенцијалних финансијских губитака насталих неиспуњавањем одређених уговорних обавеза.

Кредитни ризик настаје код потраживања од правних лица, готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, као и преузетих обавеза.

Група је изложена кредитном ризику у ограниченој мјери. Обезбјеђење од кредитног ризика успостављено је предузимањем одређених мјера и активности на нивоу Групе. У случају неблаговременог измиривања обавеза купаца производа и услуга према Групи, истима се онемогућава даља продаја производа и роба.

Поред тога, Група нема значајну концентрацију кредитног ризика у вези са потраживањима, јер има велики број међусобно неповезаних купаца са појединачно малим износима дуговања. Поред онемогућавања даље продаје производа и услуга, користе се и сљедећи механизми наплате: репрограмирање дуга, компензације са правним лицима, утужења, вансудска поравнања и остало.

Наплата кредита датих запосленима у Друштву се обезбјеђује кроз административне забране, односно умањење плата за адекватан износ рата, док запослени који напуштају Друштво уговором регулишу начин исплате преосталог дијела износа кредита у тренутку одласка из Друштва.

(4) Фер вриједност финансијских инструмената

Руководство Друштва сматра да књиговодствена вриједност финансијских средстава и финансијских обавеза признатих у приложеним финансијским извјештајима апроксимира њиховој фер вриједности.

Претпоставке које су коришћене за процјену тренутне тржишне вриједности финансијских средстава/обавеза су сљедеће:

- о За краткорочне пласмане, позајмице и обавезе, књиговодствена вриједност је приближна фер вриједност због њиховог кратког рока доспјећа.
- о За дугорочне пласмане и обавезе за израчунавање фер вриједности користи се метод дисконтовања будућих новчаних токова по тренутној тржишној каматној стопи, која је на располагању Групи за сличне финансијске инструменте.

33. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

У ВАМ

	Година која се завршава 31. децембра 2014.	Година која се завршава 31. децембра 2013.
Губитак обрачунског периода	(3,855,980)	(5,956,626)
Просјечан пондерисан број издатих акција	203,487,123	203,487,123
Зарада по акцији (основна и разријеђена)	(0.0189)	(0.0293)

Обавезе за преостале неисплаћене дивиденде акционарима на дан 31. децембра 2014. године износе 199,267 ВАМ (31. децембра 2013. године 200,837 ВАМ, напомена 28).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2014. године

34. СУДСКИ СПОРОВИ

На дан 31. децембра 2014. године, Група је водила судске спорове ради наплате својих потраживања у износу од 9,523,787 BAM. Истовремено, процијењене потенцијалне обавезе по судским споровима у којима је Група тужена страна износе укупно 272,097 BAM, не укључујући ефекте потенцијалних затезних камата. Руководство Друштва и Групе сматра да исход наведених спорова неће имати материјално значајан утицај на финансијске извјештаје Групе у будућности, те Група није извршила резервисања у консолидованим финансијским извјештајима за 2014. годину по основу потенцијалних губитака који могу проистећи из ових судских спорова.

35. ОПЕРАТИВНИ ЛИЗИНГ

Минимална закупнина призната као трошак у току године која се завршава 31. децембра 2014. године износи 119,433 BAM (2013. година: 223,778 BAM).

36. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАНА БИЛАНСА

Није било догађаја након извјештајног периода који би захтијевали корекције или додатна објелодањивања, у складу са IAS 10 "Догађаји након извјештајног периода".

37. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додату вриједност, порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису примјењивани дуже вријеме за разлику од развијенијих тржишних привреда; док су прописи којим се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје. Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер.

Често постоје разлике у мишљењу међу државним министарствима и организацијама везано за правну интерпретацију законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања (на примјер, питања царина и девизне контроле) су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Групе могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнијетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Групи може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о пореском поступку Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијенијим пореским системом.

Поред наведеног, Група има значајне трансакције са повезаним правним лицима. Иако руководство Групе сматра да Група посједује довољну и адекватну пратећу документацију у вези са трансферним цијенама, постоји неизвјесност да се захтјеви и тумачења пореских и других органа разликују од тумачења руководства. Руководство Групе сматра да евентуална различита тумачења неће имати материјално значајних посљедица по консолидоване финансијске извјештаје Групе.

38. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примјењени за прерачун девизних позиција консолидованог биланса стања у BAM, за поједине главне валуте су били следећи:

	31. децембар 2014.	У BAM 31. децембар 2013.
Руска рубља (RUB)	0.0283	0.0433
Амерички долар (USD)	1.6084	1.4190
Швајцарски франак (CHF)	1.6261	1.5954
EUR	1.9558	1.9558
Динар (RSD)	0.0162	0.0170
Хрватска куна (HRK)	0.2553	0.2565